

**A m. kir. minisztérium 5580/1928. M. E. számú
rendelete**

a földbirtokrendezés befejezése végett szükséges rendelkezésekről szóló 1928: XLI. törvénycikk életbeléptetése és végrehajtása tárgyában.

A rendelet 1928. évi december hó 21-én kelt és a Budapesti Közlöny 1928 december 30-iki számában jelent meg. — A rendelet 56. §-ának intézkedése szerint 1929. évi január hó 1. napjával lépett életbe.

A m. kir. minisztérium a földbirtokrendezés befejezése végett szükséges rendelkezésekről szóló 1928: XLI. törvénycikk (Fbt.) 5., 8., 17. és 18. §-ában kapott felhatalmazás alapján a törvény életbeléptetése és végrehajtása tárgyában a következőket rendeli:

I. A Fbt. életbeléptetése.

1. §. A Fbt. 1929. évi január hó 1-én lép életbe.

II. A megváltási eljárások befejezése.

2. §. A földbirtok helyesebb megoszlását szabályozó 1920: XXXVI. t.-c. (T.) 35. §-a második bekezdésében és az 1924: VII. t.-c. (N.) 11. §-a utolsó bekezdésében a megváltási eljárások megengedésére megszabott határidő eltelt,¹⁾ ennél fogva többé sem új megváltási eljárás, sem folytatólagos megváltási eljárás elrendelésének helye nincsen. (Fbt. 1. §.) Nem lehet helye a már juttatott területek más területekkel való kicserélésének sem, akár igénybevették azokat a juttatottak, akár nem.

Azokban a megváltási ügyekben, amelyekben a mezőgazdasági hitel megszerzését könnyítő egyes rendelkezésekről szóló 1925: XV. t.-c. (Mht.) életbelépéséig (vagyis 1925. évi április

¹⁾ Az 1920. évi XXXVI. t.-c. 35. §-a akként intézkedik, hogy: „A megváltás kimondásának csupán a jelen törvény életbelépésétől számított öt éven belül van helye.” — Ezt az intézkedést módosította az 1924. évi VII. t.-c. 11. §-a, kimondván, hogy az előbbi törvényszakasz értelme az, hogy „Öt éven túl a megváltási eljárás megindításának megengedése nem rendelhető el.”

hó 30-ig) a megváltás és terjedelme kérdésében az Országos Földbirtokrendező Biróság (OFB.) az eljárás befejezetté nyilvánítása nélkül határozott, de azóta ennek a törvénynek (Fbt.) életbelépéséig (vagyis 1929. évi január hó 1-ig) sem pót-, sem folytatólagos, sem új eljárást nem rendelt el, a megváltási eljárást befejezettnek kell tekinteni. (Fbt. 2. §-ának utolsóelőtti bekezdése.) Ennek telekkönyvi feljegyzése iránt az OFB. hivatalból intézkedik. (Fbt. 9. §-a első bekezdéséből.)

A telekkönyvi feljegyzés foganatosítását a megváltást szenvedő maga is szorgalmazhatja és ilyen esetben az OFB. a kérelem előterjesztésétől számított 30 napon belül intézkedik. A 3200/1925. M. E. számú rendelet 9. §-ában említett költség vagy költségátalány fizetésére kötelezésnek helye nincs.

Az első és második bekezdésben idézett rendelkezések következtében:

1. Sem új, sem folytatólagos megváltási eljárás elrendelésének nincs helye az olyan birtokokra, amelyekre a megváltási eljárás elrendelésének megengedését az OFB. a Fbt. életbelépéséig a telekkönyvbe fel nem jegyeztette, vagy amelyekre a megváltás a Fbt. 2. §-ának utolsóelőtti bekezdése (a jelen §. második bekezdése) értelmében befejezettnek tekintendő.

2. Arra az ingatlanra, melyre vonatkozólag az OFB. határozata alapján akár a megváltás alóli mentesítés, akár az eljárás befejezetté nyilvánítása telekkönyvileg feljegyeztetett, a Fbt. életbelépése után semmiféle címen megváltás ki nem mondható, még azokban az esetekben sem, amelyekben a Mht. alapján az igénybevételnek a befejezetté nyilvánítás ellenére is helye lehetett volna és azokban az esetekben sem, amelyekben a T., a N. vagy a Fbt. alapján az igénybevételnek egyébként még helye lehetne.

3. §. A Fbt. 2. §-ának 1. pontja alapján a Fbt. életbelépésekor folyamatban lévő megváltási ügyeknek azokat a megváltási ügyeket kell tekinteni,

1. amelyekben az OFB. a megválthatóságnak és a megváltás mértékének kérdésében a Fbt. életbelépése előtt még nem határozott, — továbbá

2. a Fbt. életbelépése előtt az elnöki tanács elé utalt, de ott még el nem intézett ügyeket.

Nem tekinthető a hivatkozott törvényszabály szempontjából folyamatban lévő eljárásnak az a megváltási eljárás,

1. amelyet az OFB. tanácsi vagy elnöki tanácsi határozattal befejezettnek jelentett ki,

2. amelyben a Mht. életbelépéséig a megválthatóságnak és a megváltás mértékének kérdésében az OFB. az eljárás befejezetté nyilvánítása nélkül határozott, de azóta a Fbt. életbelépéséig sem pót-, sem folytatólagos, sem új eljárást nem rendelt el.

Az OFB. ezután már a megválthatóságnak és a megváltás

terjedelmének kérdésében hozott határozatában, valamint ezen rendelet 2. §-a értelmében hozandó minden határozatában mondja ki és közölje a telekkönyvi hatósággal is, hogy az eljárás által érintett községben fekvő valamennyi földbirtokra a megváltási eljárás be van fejezve. Ebben a határozatban keresse meg az OFB. a telekkönyvi hatóságot aziránt, hogy mindazokra a birtokokra, melyek az új eljárásba be voltak vonva, jegyezze fel, hogy a megváltási eljárás be van fejezve, a községben fekvő többi földbirtokra nézve pedig közölje a telekkönyvi hatósággal, hogy minden községbeli birtokosnak közvetlenül a telekkönyvi hatóságnál benyújtandó kérelmére a telekkönyvi hatóságnak fel kell jegyeznie, hogy a birtokmegváltási eljárás tárgyát nem képezheti. Ezt a feljegyzést azokra az ingatlanokra vonatkozólag, melyekre a megváltási eljárás elrendelésének megengedését az OFB. a Fbt. életbelépéséig, vagyis 1929. évi január hó 1-ig a telekkönyvbe fel nem jegyeztette (lásd a jelen rendelet 2. szakaszának második és ötödik bekezdésében foglalt intézkedéseket) az OFB. minden megkeresése nélkül is, az érdekelt birtokos kérelmére el kell rendelnie.

Amennyiben a község határában fekvő valamely földbirtokra a megváltási eljárás befejezettnek azért nem mondható ki, mert erre a földbirtokra folyamatban lévő más megváltási eljárás keretében szükség lehet, az OFB. a megváltási eljárást a községre nézve egyébként befejezetté nyilvánító határozatában kifejezetten említse meg, hogy erre a földbirtokra nézve a megváltási eljárás befejezetté nyilvánítása kérdésében majd a tüzetesen megjelölt másik megváltási ügyben határoz.

4. §. A jelen rendelet 3. §-ában említett folyamatban lévő megváltási ügyekben a Fbt. életbelépésétől számított egy év eltelte, vagyis 1929. évi december hó 31. után megváltás a Fbt. 2. §-ának 1. pontja értelmében csak a minisztérium felhatalmazása alapján mondható ki. Evégből az OFB. a megváltást szenvedő felek egyidejű értesítése mellett a földmivelésügyi miniszter (F. M.) útján indokolt előterjesztéssel legkésőbb 1931. évi június hó 30-ig fordulhat a minisztériumhoz a felhatalmazás megadása iránt.

Az OFB. előterjesztésében megnevezi az ingatlan tulajdonosát, az ingatlan kiterjedését, valamint azt a községet, amelynek határában az ingatlan fekszik, közli a vonatkozó törvényszakaszokra utalással azokat az adatokat, amelyekből megállapítható, hogy az ingatlan mennyiben lehet megváltás tárgya, felünteti, hogy a kérdéses ingatlanból már megváltott-e bizonyos részt s ha igen, mikor és mennyit, továbbá azokat a jogi vagy tényleges akadályokat, amelyek miatt a megváltás még kimondható nem volt, végül, hogy milyen földbirtokpolitikai célra s az egész ingatlan, vagy hozzávetőleg milyen kiterjedésű részének megváltására volna szükség.

A F. M. a minisztérium (minisztertanács) határozatát

késedelem nélkül kieszközli s erről az OFB.-ot és az érdekelt megváltást szenvedőket haladéktalanul értesíti.

A minisztérium felhatalmazást megadó határozatában a megváltás lehetőségét az általa megjelölt földbirtokpolitikai célra és az általa megállapított kiterjedésű, esetleg fekvésileg is megjelölt ingatlanrészre korlátozhatja.

A minisztérium felhatalmazása alapján általánosságban nem nyerhet az OFB. jogot arra, hogy a törvény életbelépésétől egy éven túl megváltási határozatot hozhasson. A minisztérium felhatalmazásának csak egyes konkrét, a birtokos nevével és a község megjelölésével körülírt birtokokra van helye és a Fbt. 17. §-ára való tekintettel még ilyen esetben sincs helye annak, hogy a Fbt. életbeléptetésétől számított három éven túl megváltási ítélet hozható legyen.

Ha a minisztérium döntése a felhatalmazás kérdésében az OFB. vonatkozó előterjesztésének a F. M.-hez érkezésétől számítva, 60 napon belül az OFB.-hoz nem érkezik, -a felhatalmazást megtagadottnak kell tekinteni.

5. §. A Fbt. 2. §-ának 2. pontja alá azok a folyamatban lévő megváltási ügyek tartoznak, amelyekben az eljárás folytatása a T. 34., 37. és 50. §-ai²⁾ értelmében határidő lejártától, feltételtől vagy kikötés nem teljesítésétől függ.

A megváltási eljárás továbbfolytatása iránt előterjesztett kérelemben utalni kell a megváltást elhalasztó, függőbentartó, egészben vagy részben mellőző határozat keltére és ügyszámára, a birtokot telekkönyvszerűen kell megjelölni és a kérvényt fel kell szerelni annak a kimutatására alkalmas adatokkal, hogy az elhalasztás vagy függőbentartás oka megszűnt, vagy hogy a határidő lejárt, avagy az ingatlan tulajdonosa a kikötést nem teljesítette. Amennyiben kikötés nem teljesítéséről van szó, az OFB.-ot arra is kell kérni, hogy a megváltást szenvedőt a kikötés teljesítésére határidő kitévésével hívja fel. A határidő méltánylást érdemlő indokból egy ízben meghosszabbítható. A megváltási eljárás továbbfolytatásának elrendelése előtt mindenkor meghallgatandó a megváltást szenvedő fél és beszerzendő a Fbt. 11. §-ában megállapított módon a községi képviselő-testület állásfoglalásáról szóló nyilatkozat.

6. §. A Fbt. 2. §-ának 2. pontja szerint az érdekelt birtokosnak jogában áll a Fbt. életbelépésétől számított egy év alatt az OFB.-tól annak megállapítását kérni, hogy ha az elhalasztás vagy függőbentartás oka megszűnik, a határidő lejár vagy ha

²⁾ A Földbirtokreform törvény 34. szakasza, melyet a Novella 9. szakasza módosított, arról intézkedik, hogy mely indokolt esetben kell a megváltható földbirtok egyes részeire a megváltást mellőzni. (Lásd ott.) A törvény 37. §-a a földtulajdonos avagy bérlő által az OFB.-hoz intézendő és a megváltás kimondása tárgyában teendő nyilatkozat, az 50. §. pedig, melyet a Novella 21. §-a módosított, a haszonbérletek tárgyában rendelkezik.

a kikötést sem teljesíti és a teljesítésre irányuló felhívásnak sem tesz eleget, az OFB. mely határozottan megjelölt birtokrészre és annak mekkora területére fogja a megváltást gyakorolni.

A kérelmet az érdekelt birtokos 1929. évi december hó 31-ig az OFB.-nál terjesztheti elő. A kérelemben utalni kell a megváltás elhalasztását, függőbentartását vagy kikötéssel mellőzését rendelő határozat ügyszámára és a Fbt. 2. §-a 2. pontjának utolsóelőtti mondatára utalással kell kérni annak a megállapítását, hogy birtokának mely része és annak mily nagy területe lesz megváltás tárgya, ha az elhalasztás vagy a függőbentartás oka megszűnik, ha a határidő lejár, illetőleg, ha a kikötés teljesítését az érdekelt megtagadja. A kérvényhez a birtokra vonatkozó telekkönyvi betét (telekjegyzőkönyv) és földadókataszteri birtokív hiteles másolatát, valamint a telekkönyvi és földadókataszteri térkép vonatkozó hiteles kivonatát is csatolni kell.

A kérelmet az OFB. szabályszerűen tárgyalja s a tárgyalás adatai alapján megállapítja a földszükségletet és annak megfelelően meghatározza, hogy az illető földbirtokos földbirtokának melyik része és ebből mily nagy terület lesz előreláthatólag szükséges földbirtokpolitikai célokra, amennyiben a megváltás feltételei bekövetkeznek. Határozatában gondoskodik az OFB. arról is, hogy megállapítását a telekkönyvi hatóság a telekkönyvben feljegyezze. A megváltásra feltételeesen kijelölt terület telekkönyvileg elkülönítését csak a birtokos kérelmére kell elrendelni. Ha a telekkönyvi részlet nem egészen, hanem csak részben lesz az esetleges megváltás tárgya, akkor a vonatkozó eldarabolási vázrajzot is közölni kell a telekkönyvi hatósággal. Az eljárás költsége a birtokost terheli.

7. §. A Fbt. 2. §-ának 3. pontja alá azok az esetek tartoznak, amelyekben a megváltási eljárás során az OFB. a különben megváltható földbirtokból megváltás helyett kishaszonbérleteket alakított vagy ugyanilyen eljárás során megváltás helyett a már meglévő kishaszonbérleteket meghosszabbította és pedig mindkét esetben anélkül, hogy a megváltás elhalasztása vagy függőbentartása kérdésében határozott volna.

Ilyen esetekben kérhető:

1. a lejáró kishaszonbérletek további meghosszabbítása,
  2. a kishaszonbérletek megszüntetésével a megváltás lefolytatása,
  3. a kishaszonbérletek átcsoportosítása.
8. §. A lejáró kishaszonbérletek további meghosszabbítását kérheti:

1. a F. M.,
2. bármely érdekelt fél.

Érdekelt fél alatt a kishaszonbérleket kell érteni.

Az összes kishaszonbérlek — csak egységesen fellépve —

az összes meghosszabbítani kért kishaszonbérleteknek csak egy egységes határidőre való meghosszabbítását kérhetik.

Evégből módot kell adni az előterjesztett kérelemhez való csatlakozásnak záros határidőn belül bejelentésére.

9. §. A Fbt. 2. §-ának, 3. pontja alapján a törvény életbelépésétől számított egy éven belül a kishaszonbérletekkel terhelt ingatlanra a kishaszonbérletek megszüntetésével a megváltási eljárást kérheti:

1. a kishaszonbérletők többsége,
2. bármelyik érdekelt birtokos.

A kishaszonbérletők többségét a meglévő kishaszonbérletek területének aránya szerint kell számítani.

E megváltási eljárásnál a következő rendelkezések nyerne alkalmazást:

a) Kishaszonbérletek címén megváltási eljárás elrendelésének nincs helye abban az esetben, ha a szóbanforgó ingatlanra a megváltási eljárás befejezetté nyilvánítása, avagy az ingatlanak a megváltási eljárás alól való mentesítése telekkönyvileg fel van jegyezve, illetve az ilyen feljegyzésre vonatkozó megkérés tárgyában az OFB. már határozott.

b) Nincs helye a kishaszonbérletek címén megváltási eljárás elrendelésének ott, ahol — házhelyeket kivéve — a megváltást szenvedő birtokából bármi címen, bármilyen csekély terület már megváltatott és ilyen megváltási eljárás elrendelésének csak abban az esetben van helye, amikor megváltás helyett az illető birtokos ingatlanaiból kizárólag kishaszonbérletek alakítása rendeltetett el.

c) Minden olyan esetben, amidőn a kishaszonbérletek alakítása függetlenül a megváltási eljárástól foganatosított, tehát az ú. n. önkéntes haszonbérbeadások esetében, valamint azokban az esetekben is, amidőn egy haszonbérleti szerződés megkötésével kapcsolatban az OFB. arra kötelezte a birtokost, hogy ingatlanainak egy részét kishaszonbérletbe adja — megváltási eljárásnak nincs helye.

d) Ott, ahol a kishaszonbérletők megváltási igényt érvényesíthetnek, ez a megváltási igény nem illeti meg őket az általuk haszonbérlet egész területre, hanem minden egyes haszonbérlet tulajdonául csak akkora területet igényelhet, amennyi a törvény alapján és az OFB.-nak az illető vidéken kialakult gyakorlata szerint neki juttatható a netalán már juttatott terület beszámításával.

e) Nincs helye a kishaszonbérletek címén megváltási eljárás elrendelésének az olyan kishaszonbérlető javára, aki haszonbér-fizetési kötelezettségének az utolsó két évben önhibájából nem mindenkor tett pontosan eleget. Azt, hogy a fizetés elmaradása a földhöz jutott önhibáján kívül következett be, a földhöz jutott köteles igazolni.

f) A megváltási igény érvényesítésének pedig csak abban

az esetben van helye, ha a kishaszonbérlok az eljárás megindítása tárgyában előterjesztett kérelemmel egyidejűleg az ingatlanok kataszteri tiszta jövedelme alapján kiszámított értéknek legalább 10%-át bírói letétbe helyezik és kötelezettséget vállalnak arra, hogy a hátralékot legfeljebb 5 év alatti egyenlő részletekben kifizetik.

Nem kérhetik a kishaszonbérlok a megváltási eljárás lefolytatását a N. 9. §-a harmadik bekezdésének hatálya alá tartozó ingatlanokra.³⁾

10. §. Abban az esetben, ha a kishaszonbérletek területe a haszonbérleti időtartam alatt egyes kishaszonbérlok kilépése következtében csökkent és a megüresedett területre megbízható új kérelmezők idejében nem jelentkeztek, a birtokos a kishaszonbérletek meghosszabbítása alkalmából azok megfelelő átcsoportosítását kérheti.

Ugyanezt kérheti a birtokos már a kishaszonbérleti időtartam alatt is, ha a kishaszonbérleti területek megüresedése vagy egyéb okok így különösen az, hogy a birtok kishaszonbérletekként kiadott részére az okszerű gazdálkodás céljából szükség van, ezt indokoltta teszik.

Amikor a kishaszonbérletek megszüntetése végett a megváltást az érdekelt birtokos kéri, kérelmét arra is kiterjesztheti, hogy az OFB. a kishaszonbérletekké alakított földrészletek helyett a birtok más részeit váltsa meg, abból az okból, mert a birtok kishaszonbérletekké alakított részének megváltása a birtok meg nem váltott részén az okszerű gazdálkodást gátolja.

A területkicserélésnél a földhözjuttatottak gazdasági érdekeire is tekintettel kell lenni. A megváltás alapján földhözjuttatott kishaszonbérlok áthelyezésének csakis a gazdasági év végén, a földön lévő termények szokásos betakarítása után lehet helye. (Fbt. 2. §. 3. pontjából.)

11. §. Az OFB. a fennálló törvények keretei között megváltást rendelhet el akkor, ha a megváltási ítélet végrehajtása során vagy végrehajtása után arról győződik meg, hogy a megváltott ingatlanok könnyebb megközelíthetőség céljából útra van szükség. Út céljára megváltást azonban az OFB., ha a birtokbaadás a Fbt. életbelépése előtt történt, csak a törvény életbelépésétől egy éven belül, egyébként pedig csak a birtokbaadást követő első gazdasági év végéig (október hó első napjáig) mondhat ki.

Földbirtokpolitikai célokra elővásárlás útján vagy szabadkézből szerzett ingatlanokhoz vezető út végett szükséges megváltási eljárásra az előző bekezdés szabályai azzal az eltérés-

³⁾ Ez a rendelkezés a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter vagy a törvényesen bevett vallásfelekezetek felügyelete, illetve kezelése alatt álló, kulturális célokat szolgáló alapok vagy alapítványok, avagy tanítórendek legalább 10 év óta birtokolt ingatlanai tárgyában intézkedik.

sel nyerne alkalmazást, hogy ebben az esetben megváltásnak csak a F. M.-nek vagy az általa megbízott szervnek a kérelmére van helye.

Az útaknál egyaránt figyelembe veendőek az új ingatlan-szerzők gazdasági érdekei és a megváltást szenvedők, illetve a szomszéd birtokosok ingatlanainak okszerű kezeléséhez fűződő gazdasági szempontok. Kényelmi szempontok figyelmen kívül hagyandók. Ott, ahol megfelelő út van, az út megrövidítése nem lehet jogi alap új útnak kihasítására.

12. §. Utalással a Fbt. 2. §-ának 5. pontjára és 15. §-ának utolsó bekezdésére, a T. 98. §-a semmiféle címen sem nyerhet alkalmazást azokban a községekben, ahol az OFB. bármely irányban már megváltási ítéletet hozott, illetve a T. 98. §-a csak azokban a községekben nyerhet a jövőben alkalmazást, ahol az OFB. semmiféle címen megváltási ítéletet még egyáltalában nem hozott.

III. A megváltott ingatlanok ellenértékének megállapítása.

13. §. A Fbt. 3. §-ának⁴⁾ első bekezdése értelmében a megváltott ingatlanok ellenértéke (haszonbére, ára) ezután rendszerint a megváltott ingatlanok kataszteri tiszta jövedelme szerint igazodik. A kivételeket az idézett §. második bekezdése sorolja fel.

A törvény 3. §-ának első bekezdése nem nyerhet alkalmazást

⁴⁾ Az 1928. évi XLI. t.-c. 3. §-a a következően hangzik:

A mezőgazdasági földhöz (tehát nem házhelyhez) jutottak a megváltott ingatlanért a megváltást szenvedőknek évi haszonbérül (járadékul) két pengő negyven fillért, megváltási árul pedig ennek huszonötzörösét vagyis hatvan pengőt kötelesek fizetni a földadókataszteri munkálatokban az egyes kataszteri részletekre nézve az 1921. évi szeptember hó 7-iki állapot szerint kimutatott kataszteri tiszta jövedelem összegének minden koronája után. Legelőterület megváltása esetében kataszteri holdankint két koronánál kevesebb és tíz koronánál több, egyéb művelési ágba tartozó ingatlan megváltása esetében pedig négy koronánál kevesebb és huszonöt koronánál több kataszteri tiszta jövedelmet nem lehet a számítás alapjául venni.

Az első bekezdés szabálya nem nyer alkalmazást azoknak az ingatlanoknak haszonbérére (járadékára), illetőleg megváltási árára, amelyekre nézve a megállapítás ennek a törvénynek életbelépése előtt már jogérvényesen megtörtént, kivéve, ha a megváltást szenvedő az általános pénzügyi lebonyolítás keretében (16. §.) kielégítettését kívánja. Az 1920: XXXVI. t.-c. 28. §-a és az 1924: VII. t.-c. 8. §-a alapján megváltott ingatlanoknak haszonbérét (járadékát) és megváltási árát az Országos Földbirtokrendező Bíróság az 1924: VII. t.-c. 13. §-a szerint foganatosítandó eljárás során az eddigi szabályok szerint állapítja meg, de ez az előző bekezdés szerint kiszámítható értéknel magasabb nem lehet. Ugyancsak az eddigi szabályok szerint állapítja meg az Országos Földbirtokrendező Bíróság a házhelyek, kertek, szőlők és a megváltott területen lévő építmények, tartozékok, továbbá a megváltást szenvedő kérelmére a földadókataszterben erdőként felvett területek haszonbérét (járadékát)

zást ott, ahol 1928. évi június hó 15-ig egyedül a haszonbér (vagy járadék) nyert jogérvényes megállapítást. Ilyen esetben a megváltási ár a jogérvényesen megállapított haszonbér húszszorosa, kivéve, ha a megváltást szenvedő az általános pénzügyi lebonyolítás keretében kielégítettését kívánja.

A haszonbér jogérvényesen megállapítottnak nem tekintendő ott, ahol a mezőgazdasági földhözjutottak a T. 42. §-ának utolsóelötti bekezdése alapján 1928. évi június hó 15-ig a jogérvényesen megállapított haszonbérnek (járadéknak) leszállítását kérelmezték. Nem tekinthető haszonbér vagy járadék újabb megállapítása iránt előterjesztett kérelemnek a megváltási ár megállapítása iránt előterjesztett kérelem, tekintet nélkül a felajánlott megváltási árra és ezen ár után fizetendő évi kamatra.

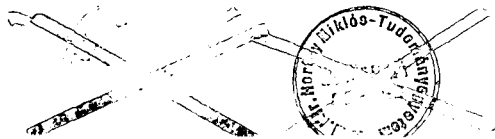
A megváltott ingatlanok haszonbérét (járadékát) és megváltási árát ezután is az eddigi szabályok szerint az OFB. állapítja meg a következő esetekben:

1. a T. 28. §-a és a N. 8. §-a alapján megváltott ingatlanokra,
2. házhelyekre,
3. kertekre,
4. szőlőkre,
5. a megváltott területen lévő építményekre és tartozékokra vonatkozólag feltétlenül,
6. a megváltást szenvedő kérelmtől feltételezetten pedig:

és megváltási árát, akkor is, ha mezőgazdasági művelés alatt állanak és az ármentesítés után 1921. szeptember hó 7-éig újból kataszteri osztályba nem sorolt ártéri területek haszonbérét (járadékát) és megváltási árát is.

A földhözjuttatottak azon az alapon, hogy a megállapított megváltási ár magasabb, mint az első bekezdés szerint megállapítható ár, az 1920: XXXVI. t.-c. 28. §-a és az 1924: VII. t.-c. 8. §-a alapján megváltott ingatlanokra nézve az Országos Földbirtokrendező Bírósághoz ennek a törvénynek életbelépése után hatvan napon belül benyújtandó újrafelvételi kérelemben a megváltási ár újabb megállapítását kérhetik. Újrafelvételnek nincs helye, ha a megváltott ingatlanok megváltási ára már ki van egyenlítve, vagy hitelügylettel teljesen rendezve van. Ha a megállapított ellenértéknek csak egy része van kiegyenlítve, újrafelvételnek csupán a még ki nem egyenlített rész tekintetében van helye. Az újrafelvételi kérelmet a juttatottak érdekében csak azok választmánya terjesztheti elő. Ezek a szabályok nem nyerne alkalmazást azokra a birtokokra, amelyekre a megváltás kimondása az 1920: XXXVI. t.-c. 28. §-a és az 1924: VII. t.-c. 8. §-a alapján történt ugyan, de az Országos Földbirtokrendező Bíróság megváltást kimondó határozatában az 1920: XXXVI. t.-c. 28. §-ának 4. és 5. pontjait, vagy az 1924: VII. t.-c. 8. §-ának ötödik bekezdését alkalmazta.

Ha az ugyanabban a határrészben megváltott földekre nézve a Fbt. 3. §-ának „első bekezdése szabályai szerint kiszámított vagy” a Fbt. 3. §-ának „első bekezdései szerint bíróilag megállapított átlag haszonbérnek (járadéknak) vagy átlagárlának a kiosztott egyes földekre eső részei csupán az egyes földek minőségének és hozadékának helyenként jelentkező s a ka-

a) a földadókataszterben erdőként felvett területekre vonatkozólag, akkor is, ha azok mezőgazdasági művelés alatt állanak, és

b) az ármentesítés után 1921. évi szeptember hó 7-ig újból kataszteri osztályba nem sorolt ártéri területekre vonatkozólag.

A Fbt. életbelépése után az OFB. már a megválthatóság és a megváltás mértéke kérdésében hozandó határozatában a Fbt. 4. §-ának első bekezdése értelmében gondoskodik az ellenérték megállapításáról.

14. §. A földhözjuttatottak azon az alapon, hogy a megállapított megváltási ár magasabb, mint a Fbt. 3. §-ának az első bekezdése szerint megállapítható ár, a T. 28. §-a és a N. 8. §-a alapján megváltott ingatlanokra nézve az OFB.-hoz ennek a törvénynek életbelépése után hatvan napon belül benyújtandó újrafelvételi kérelemben a megváltási ár újabb megállapítását kérhetik. Újrafelvételnek nincs helye, ha a megváltott ingatlanok megváltási ára ki van egyenlítve, vagy hitelüggyel teljesen rendezve van. Ha a megállapított ellenértéknek csak egy része van kiegyenlítve, újrafelvételnek csupán a még ki nem egyenlített rész tekintetében van helye. Az újrafelvételi kérelmet a juttatottak érdekében csak azok választmánya terjeszthet elő. Ezek a szabályok nem nyernek alkalmazást azokra a birtokokra, amelyekre a megváltás kimondása a T. 28. §-a és a N. 8. §-a alapján történt ugyan, de az OFB. megváltást kimondó határozatában a T. 28. §-ának 4. és 5. pontjait vagy a N. 8. §-ának ötödik bekezdését alkalmazta. (Fbt. 3. §-ának harmadik bekezdése, lásd egyúttal az 1920. évi XXXVI. t.-c. 28. §-át módosító Novella 8., 16. és 18. szakaszait.)

Annak a rendelkezésnek, hogy az újrafelvételnek nincs helye abban az esetben, ha megváltási ár hitelüggyel teljesen rendezve van, az is az értelme, hogy a törvény életbelépéséig

taszteri tiszta jövedelemben kifejezésre nem jutó különbözősége miatt nem állanak egymással megfelelő arányban és ennek következtében az ellenérték egyéni felosztásánál az egyes földhözjuttatottak súlyos sérelmet szenvednének, az illetékes pénzügyigazgatóság az átlagszámítás szerint fizetendő haszonbért (járadékot) vagy megváltási árat a földhözjuttatottak között a megváltási ár megállapításának közlésétől (közszemlére tétel utolsó napjától) számított hat hónapon belül előterjesztett kérelemre megfelelően kiegyenlítheti úgy, hogy az illető határrészben megváltott egész területre eső haszonbér (járadék) vagy megváltási ár végösszege ugyan az maradjon mint az" a Fbt. 3. §-ának első bekezdése szerint kiszámított, illetőleg a" Fbt. 3. §-ának második bekezdése szerint megállapított összeg.

Az előző bekezdés esetében az összes juttatottak vagy egyes csoportjaik nevében a kérelmet a választmány is előterjesztheti. Ha a kérelmet nem az összes juttatottak nevében terjesztették is elő, a pénzügyigazgatóság határozatában az egyenlő elbánás elvéhez képest az összes juttatottakra kiterjedően is dönthet a haszonbér (járulék), illetőleg a megváltási ár kérdésében.

harmadik személyekre vissztehersholgáltatás ellenében engedményezett, vagy bármely más módon átruházott megváltási árakra nézve az újrafelvétel ki van zárva.

Az újrafelvételi kérelemben elő kell adni a kérelem szempontjából jelentőséggel bíró adatokat (község, megváltást szenvedő, megváltott terület kiterjedése, a juttató és az ármegeállapító OFB. ítéletek ügyszámai stb.). A kérelmet az említett határidőn belül közvetlenül az OFB.-hoz kell beterjeszteni. A határidőn belül postára adott ilyen kérvényt kellő időben benyújtottnak kell tekinteni.

15. §. A Fbt. életbelépése után az OFB. megváltást kimondó határozatában utaljon azokra a szabályokra, amelyek szerint a haszonbér (járadék) és a megváltási ár a Fbt. 3. §-a szerint alakul.

Ha a megváltási árat a Fbt. 3. §-ának első bekezdése szerint kell megállapítani és az annak kiszámításához szükséges földadókataszteri adatok rendelkezésre állanak, akkor az OFB. kiszámítja és megállapítja a megváltott egész területért járó ellenérték egész összegét (tájékoztató megállapítás) és a községi előljáróságot arra utasítja, hogy az egyes juttatottak részéről fizetendő ellenértéket a Fbt. 3. §-ának első és 4. §-ának⁵⁾ harmadik bekezdése, illetőleg a Fbt. 4. §-ának utolsó bekezdése alapján kiadott pénzügyminiszteri rendelet szerint egyénenként számítsa ki (egyéni kivetés).

Ha a földadókataszteri adatok az OFB. rendelkezésére nem állanak, akkor az OFB. a községi előljáróságot a Fbt. 3. §-a első és 4. §-a második és harmadik bekezdésének, illetőleg a hivatkozott rendeletnek megfelelő eljárásra utasítja.

16. §. Ha a bíróság a megváltási árat jogérvényes határo-

⁵⁾ Az 1928. évi XLI. t.-c. 4. szakaszának szövege a következő:

A törvénynek életbelépése után megváltást kimondó határozatában az Országos Födbirtokrendező Bíróság utaljon azokra a szabályokra, amelyek szerint a haszonbér (járadék) és a megváltási ár a 3. §. szerint alakul. Amennyiben a megváltási árat a 3. §. első bekezdése szerint kell megállapítani és az evégből szükséges földadókataszteri adatok már rendelkezésre állanak, állapítsa is meg a megváltott egész területért járó ellenérték egész összegét (tájékoztató megállapítás) és a községi előljáróságot arra utasítsa, hogy az egyes juttatottak részéről fizetendő ellenértéket ennek a törvénynek rendelkezései szerint egyénenként számítsa ki (egyéni kivetés); ha pedig a szükséges földadókataszteri adatok rendelkezésre nem állanak, az Országos Födbirtokrendező Bíróság tájékoztató megállapítás helyett is a községi előljáróságot a következő bekezdésnek megfelelő eljárásra utasítja.

Ha a bíróság a megváltást már ennek a törvénynek életbelépése előtt kimondotta, de a haszonbért (járadékot), illetőleg a megváltási árat jogérvényes bírói megállapítás hiányában a 3. §. első bekezdése szerint kell fizetni, a községi előljáróság a megváltást kimondó ítélet alapján ennek a törvénynek életbelépéséről, az előbbi bekezdés esetében pedig a megváltást kimondó íté-

zattal a Fbt. életbelépése előtt meg nem állapította, az OFB. külön határozatára nincs szükség arra nézve, hogy a földhözjutott a megváltási árat milyen részletekben és a hátralékos tőketartozás után milyen kamattal köteles megfizetni.

Azt a kérdést, hogy olyan esetekben, amikor a megváltást szenvedő az általános pénzügyi leboncolításba nem kapcsolódik be, a földhözjutott a megváltási árat milyen időtartam alatt és milyen kamattal lesz köteles kiegyenlíteni, később kiadandó külön rendelet fogja szabályozni.

IV. A megüresedő ingatlanok juttatása.

17. §. A Fbt. 5. §-ának első és második bekezdése értelmében a juttatottaktól elvett, vagy egyébként megüresedő, valamint a megváltási eljárás során fennmaradó ingatlanokat az OFB. a következő sorrendben juttassa az érdemes és fizetőképesebb jelentkezőknek: 1. földműveseknek, törpe- és kisbirtokosoknak, — 2. a hazába visszavándorló földműveseknek, — 3. érdemes középbirtokosoknak középbirtokuk kiegészítése végett. Ezek az ingatlanok a jelentkezőknek csak készpénzfizetés ellenében juttathatók, úgy azonban, hogy az ehhez szükséges összegét hitelművelettel is megszerezhetik. Amennyiben azonban a föld egész ellenértékét készpénzzel azonnal kifizetni képes kérelmezők nem jelentkeznek, az ingatlanokat más olyan, az előző bekezdésben felsoroltak közé tartozó, megbízható és hitelképes jelentkezőknek is lehet juttatni, akik megfelelő anyagi biztosítékot nyújtanak.

Megfelelő anyagi biztosíték alatt az értendő, hogy legalább is a megváltási ár 25%-ának készpénzben való kifizetése az új juttatás előfeltétele, a hátralék pedig legkésőbb 5 éven belül, egyenlő részletekben fizetendő ki.

let közlésétől számított harminc nap alatt köteles a földadókataszteri adatok alapján kiszámítani (tájékoztató megállapítás) és az érdekelt felekkel (a megváltást szenvedőkkel és a földhözjuttatottakkal) tizenöt napon át való közszemléretétel útján közölni a megváltott területért járó ellenérték egész összegét. A felek a közszemléretétel utolsó napjától számított tizenöt nap alatt a kiszámítási hibák miatt az illetékes pénzügyigazgatóság-hoz fellebbezéssel élhetnek.

A haszonbér (járadék) és a megváltási ár kiszámított egész összegéből az egyes juttatottakra eső részt a községi előljárásság köteles egyénenként kiszámítani, még pedig ha az evégből szükséges adatok már rendelkezésre állanak, a törvény életbelépésétől, egyébként pedig a szükséges adatoknak hozzáérkezésétől számított harminc napon belül (egyéni kivetés). A községi előljárásság a kiszámítás adatait kimutatásba foglalva, az érdekelt felekkel tizenöt napon át való közszemléretétel útján közli. A felek a közszemléretétel utolsó napjától tizenöt napon belül az egyéni kiszámítás hibái miatt az illetékes pénzügyigazgatóság-hoz fellebbezéssel élhetnek.

Az ellenérték kiszámítására irányadó részletes szabályokat a pénzügyminiszter a belügyminiszterrel és a földművelésügyi miniszterrel egyetértve rendelettel állapítja meg.

Az OFB. azoktól, akik a megüresedő, vagy földbirtokpolitikai célokra még fel nem használt megváltott ingatlanok juttatására jelentkeznek, annak igazolását is követelje, hogy a föld egész ellenértékének kifizetéséhez szükséges készpénzzel, vagy hitellel rendelkeznek-e. Abban az esetben pedig, ha a föld egész ellenértékét készpénzben azonnal kifizetni képes kérelmezők nem jelentkeznek, még kell kívánni annak igazolását, hogy a vételár hány %-ának kifizetésére képes a jelentkező fél.

A községi előjáróság mindazokban az esetekben, melyekben a juttatott az ingatlanról lemond, vagy azt elhagyja, vagy a folyó évre már esedékessé vált ellenértékét az esedékesség évében október hó 15. napjáig önhibájából meg nem fizeti és ennek következtében a felszaporodó hátralékok behajtása is veszélyeztetve van, a m. kir. gazdasági felügyelőség (járási m. kir. gazdasági felügyelő) ellenőrzése mellett a gazdasági év végével és pedig a földön lévő termények szokásos betakarítása után más olyan érdemes jelentkezőt helyezhet be ideiglenesen a birtokba, aki a Fbt. 5. §-ának első és második bekezdésében foglalt előfeltételeknek megfelel.

A tárgyalt esetben az előjáróság közvetlenül a gazdasági felügyelőséghez forduljon, mely közegének (rendszerint az illetékes járási felügyelőnek) kiküldése iránt haladéktalanul a saját hatáskörében intézkedik.

A községi előjáróság az előző bekezdés szerint fogantatott eljárásról az OFB.-nak azonnal jelentést tenni és az ingatlan végleges elvonása és juttatása tekintetében egyúttal indokolt javaslatot tenni köteles. E jelentésében az előjáróság a tényállást részletesen ismertesse és mindazokat az adatokat közölje, melyek az OFB. döntéséhez szükségesek, így különösen utaljon a kérdéses földrészlet eredetileg juttató OFB. ítéletre és ügyszámára és az esetleg azt már ismételt juttató ítéletre is, valamint közölje a földrészlet kiosztási sorszámát vagy helyrajzi számát.

A községi előjáróság a juttatott ingatlan megüresedését e §. első, második és harmadik bekezdésében foglalt juttatási feltételek közöttétele mellett mindenkor a legkiterjedtebb módon tegye közhírré. Juttatásra az érdemes és fizetőképes jelentkezők az első bekezdésben megjelölt sorrendben tartathatnak igényt. Azok, akik a föld teljes ellenértékét készpénzben fizetik ki, sorrendben megelőzik azokat, akik csak részfizetést ajánlanak fel. A nagyobb részfizetést ajánlók sorrendben megelőzik a kisebb részfizetést ajánlókat. Egyenlő fizetési feltételek felajánlása mellett a helybeli ilyen jelentkezőket elsősorban kell figyelembe venni, akkor is, ha földhözjuttatásban már részesültek, közöttük is elsősorban a szomszédos földrészletek birtokosait, ha különben a törvényes feltételeknek megfelelnek. Egyenlő fizetési feltételek felajánlása mellett figyelni kell a T. 84. §-ában

említett nemzetfejlesztő célokra is, különösen a vitézi telkek gyarapítására.⁶⁾

Amennyiben a megüresedő ingatlan továbbjuttatása a törvényben előírt feltételek mellett nem sikerült, erről az előljárásság az OFB.-hoz a vonatkozó adatok közlésével jelentést te-
gyen.

18. §. A juttatottak által át nem vett, illetőleg a bármily okból megüresedett és megfelelő kérelmezők hiányából újból nem juttatható földrészeleteket a megváltást szenvedő kérelmére az általa esetleg már felvett megváltási ár (ár-részlet) visszatérítése ellenében az OFB. neki visszaútolhatja. A visszatérítendő megvásárlási ár (ár-részlet) azt a juttatottat illeti meg, aki ilyen címen fennálló tőketartozását a megváltást szenvedőnek egészen vagy részben már kiegyenlítette.

V. A haszonbér és egyéb hátralékok rendezése.

19. §. Ha a megváltást szenvedő az általános pénzügyi lebonyolító eljárásba bekapcsolódik, a földhözjuttatottakat a Fbt. életbelépéséig terhelő haszonbér (járadék (járadék, megváltási ár-részlet, kamat stb.) hátralékokat a tőketartozáshoz kell csatolni és ennél fogva a kataszteri tiszta jövedelmi alapon megállapítandó s a pénzügyi szerv által kiegyenlítendő ellenértéket olyan tőkével kell növelni, amelyben ezek a hátralékok is benne foglaltatnak. A hátralékkövetelések összege kötvényekkel elégítendő ki.

A Fbt. 16. §-ában⁷⁾ kapott felhatalmazás alapján kiadott

⁶⁾ A Földbirtokreform törvény 84. szakaszát módosította és kiegészítette a Novella 27. szakasza.

⁷⁾ Az Fbt. 16. §-ának szövege a következő:

Az 1920: XXXVI. és az 1924: VII. t.-cikkek alapján megváltást szenvedők kártalanítására a következő rendelkezések irányadók:

1. A jelen §-ban foglalt rendelkezések szerint kártalanításban csakis az a megváltást szenvedő részesülhet, aki az evégből kitézendő záros határidőn belül nyilatkozatban kijelenti, hogy a vele szemben foganatosított vagy foganatosítandó megváltási eljárásból kifolyólag az 1920: XXXVI. t.-c. és az 1924: VII. t.-c. alapján őt a földért és esetleg az azon lévő megváltott építményekért és tartozékokért is megillető megváltási ár teljes kiegyenlítéséül a jelen §-ban meghatározott mérvű és módozat szerint kifizetendő ellenértéket elfogadja. Ebben az esetben a földhözjuttatottakkal szemben az említett alapon a megváltást szenvedőt megillető követelés a pénzügyi lebonyolítást végző szervre száll át.

2. A megváltást szenvedőnek az 1. pont alatt említett követelése a következő módozatok szerint egyenlíthető ki:

a) a megváltott földért a 3. §. első bekezdése szerint járó ellenérték $\frac{1}{2}$ -ad része készpénzben fizetendő; amennyiben a földért jogérvényesen megállapított megváltási ár a 3. §. első bekezdése szerint számított ellenértéket el nem éri, akkor csak a megállapított ellenérték $\frac{1}{2}$ -ad része fizethető készpénzben;

b) az a) pontban körülírt ellenérték $\frac{1}{3}$ része, valamint az

pénzügyminiszteri rendelet szabályozza, hogy az előbbi bekezdésben említett hátralékok felszámítása és kötvényekkel kielégítése milyen eljárással történik. Ugyanez a rendelet intézkedik az eljárásról abban az esetben is, amikor a megváltást szenvedő általános pénzügyi lebonyolító eljárásba ugyan nem kapcsolódik be, azonban az OFB. által jogérvényesen megállapított hátralékainak beszedését a Fbt. 10. §-ának harmadik bekezdése értelmében a pénzügyi lebonyolítást végző szerv, illetve az azt alapító intézetek valamelyikének közreműködése útján kívánja.

20. §. Ha a megváltást szenvedő a lebonyolító eljárásba nem kapcsolódik be és általában amennyiben a megváltási ár megállapítása az OFB. feladata, a hátralékos tartozások rendezését akár a megváltást szenvedő, akár a földhözjuttatottak az OFB.-nál kérelmezhetik. Az OFB. az eset körülményeihez képest úgy is határozhat és az érdekelt megváltást szenvedő kérelmére úgy is kell határoznia, hogy a Fbt. életbelépéséig felmerült összes hátralékot 5%-os kamatával együtt egy összegben kiszámítva, a földhözjuttatottak megváltási ártartozásá-

épitmények és tartozékok megváltási ára, végül a házhelyek, kertek, szőlők stb.-nek a 3. §. második bekezdésének utolsó mondata szerint megállapított megváltási ára és a 3. §. első bekezdése szerint számított érték között esetleg mutatkozó többlet legfeljebb ötven év alatt törlesztendő, 4%-ot kamatozó kötvényekkel elégítendő ki.

3. A 2. a) pontban megállapított ellenérték a megváltást szenvedőnek rendszerint három egyenlő részletben jár. Az első részlet 1929. évi január hóban fizetendő, feltéve, hogy az ellenérték jogérvényes megállapítása addig már igazolást nyert. A második részlet 1930. évi január hóban, a harmadik pedig 1931. évi január hóban esedékes. Amennyiben a megváltási ár jogérvényes megállapítása 1929. évi január hó után történik, az első részlet, esetleg a már esedékessé vált további részeket is a jogérvényes megállapítás igazolásától harminc napon belül fizetendők. Ha pedig az ellenérték megállapítása akadályba ütközik, a lebonyolító szerv — rendelettel megállapítandó feltételek mellett — a megváltást szenvedő részére előleget folyósíthat.

A 2. b) pontban említett kötvényeket az 1931. évi január hó 1-től számított kamatokba az 1931. évben, a készpénzfizetés harmadik részletének kifizetésétől hat hónapon belül kell kiszolgáltatni.

4. A földhözjuttatottak a megváltott földért, építményekért és tartozékokért a 3. §-nak első, illetőleg második bekezdése szerint járó ellenértéket kötelesek megfizetni. Amennyiben a jogérvényesen megállapított megváltási ár a 3. §. első bekezdése szerint járó ellenértéknél alacsonyabb, a földhözjuttatottak ezt az alacsonyabb ellenértéket fizetik. A törlesztés 5% tőke- és kamattörlesztéssel (annuitással) ötven, vagy legfeljebb ötvenkettő éves lefizetésre megállapítandó törlesztő terv szerint történik.

5. A földhözjuttatottak tartozásukra bármikor az esedékesnél nagyobb mérvű törlesztést is teljesíthetnek és hátralékukat bármikor teljesen is kiegyenlíthetik. A rendkívüli törlesztés azonban csak olyan összeg lehet, mely által a törlesztőterv

hoz kapcsolja. Ebben az esetben a törlesztésre az a fizetési módzat az irányadó, melyet az OFB. a megváltási árra vonatkozólag megállapított.

Ha az OFB. a Fbt. 10. §-ának első bekezdésében említett hátralékos haszonbér stb. tartozásokat nem kapcsolja a megváltási árhoz, akkor az általa megállapított hátralékok törlesztésének időtartamát — a felek esetleges eltérő megegyezése hiányában — úgy határozza meg, hogy a hátralékból minden egy évi haszonbér stb. összegnek megfelelő rész után négy évi törlesztést engedélyez. A törlesztési idő tehát annyiszor négy évre terjed, ahány évi haszonbér stb. tartozást tesz ki a hátralék. A haszonbér stb. hátralék után ebben az esetben is 5% kamat jár.

A kérelmet előterjesztheti a földhözjuttatottak választmánya is. Ha nem az terjesztette elő, alkalmat kell adni a csatlakozások bejelentésére.

A hátralékos tartozások rendezése egyáltalán nem érinti a földhözjuttatottaknak azt a kötelezettségét, hogy a Fbt. életbe-

részletszámainak sorrendjében következő egy, vagy vagy több évi részletben (annuitásban) foglalt tőke összege maradék nélkül kiegyenlíthető.

6. A vagyonsváltásfőledekből juttatott főledek árát a 3. §. első bekezdésében foglaltak szerint kell megállapítani, azzal az eltéréssel, hogy az 1926. évi 100/P. M. számú rendelet 3. §-ának 1. pontjában biztosított kedvezmények érintetlenül maradnak.

A 4. pont utolsó mondatában, az 5. pontban, valamint az 5. §-ban foglalt rendelkezéseket a vagyonsváltásfőledekből juttatottakra is megfelelően alkalmazni kell.

7. A vagyonsváltásfőledek után fizetett kamatösszegekből az általános pénzügyi lebonyolítást végző szerveket rendelettel megállapítandó mértékben megillető kezelési költségeknek, továbbá a nevezett szervek által kibocsátandó kötvények tőke- és kamatszolgáltatásával kapcsolatos költségekben a megváltott főledek után fizetett tőketörlesztési és kamatösszegekkel nem fedezett résznek kiegyenlítése után fennmaradó összegek, valamint a vagyonsváltásfőledek után fizetett tőketörlesztési összegek a vagyonsváltásálapot illetik.

A vagyonsváltásálapba e címen befolyó összegek az 1927: XI. t.-c. 14. §-ában megjelölt célokra, elsősorban az 1920: XXXVI. t.-c. III. fejezetének rendelkezései szerint az államot megillető elővásárlási jog gyakorlására, továbbá a mezőgazdasági hitelek lebonyolításával foglalkozó altruista intézetek tevékenységének előmozdítására és az állami adósságok csökkentésére fordítandók.

8. Az általános pénzügyi lebonyolítás céljából a lebonyolító szervek által kibocsátott kötvények és azok kamatszelvevényei, a 4. pontban említett ellenérték telekkönyvi bekebelezése és végül a lebonyolítással kapcsolatban kiállított nyugták és törlesztési engedélyek illetékmentesek. Ugyancsak illetékmentesek a lebonyolító szervek által a lebonyolítással kapcsolatban a bíróságokhoz és közigazgatási hatóságokhoz intézett beadványok is.

9. A jelen §. végrehajtásához szükséges részletes eljárási szabályokat a pénzügyminiszter a földművelésügyi miniszterrel és az igazságügyminiszterrel egyetértőleg rendelettel állapítja meg.

lépésétől esedékes tartozásaiknak a juttatott földekből való ki-
mozdítás terhe alatt pontosan eleget tenni tartoznak.

VI. Az állami elővásárlási jog gyakorlása.

21. §. A Fbt. 6. §-a az ingatlant elidegenítő jogügyletek hatósági tudomásulvételére és az államot illető elővásárlási jog gyakorlására nézve hatályban lévő rendelkezéseket lényegesen módosítja mindenekelőtt a hatáskörök tekintetében. Nevezetesen:

Az ingatlant elidegenítő jogügylet tudomásulvétele kérdésében elsőfokon a közigazgatási bizottság gazdasági albizottsága, másod- és végsőfokon a F. M. határoz. (Fbt. 6. §-a 1. pontjának első bekezdése.)

Az állami elővásárlási jog gyakorlása tekintetében az eddigi törvényes szabályok szerint az OFB.-ot megillető hatáskör a F. M.-re száll át. (Fbt. 6. §-a 1. pontjának második bekezdése.)

A T. 88. §-ában a jogi személyek mezőgazdaság ingatlan-szerzése tekintetében az OFB.-ra ruházott hatáskör a F. M.-re száll át. Ezekben az ügyekben a közigazgatási bizottság gazdasági albizottsága a F. M.-hez csupán javaslatot terjeszt elő. (Fbt. 6. §-a 1. pontjának harmadik bekezdése.)

22. §. A hatáskörök tekintetében tett módosításokon felül a Fbt. 6. §-a még egyéb lényeges módosításokat is tartalmaz. Ezek közül a legfontosabbak a következők:

1. A közigazgatási bizottság gazdasági albizottságának a szerző fél egyéb ingatlanaival együtt 200 kat. holdat meg nem haladó ingatlanszerzését tudomásulvevő határozata közérdekű fellebbezés hiányában jogerőre emelkedik.

2. Az ingatlant elidegenítő jogügyletek tudomásulvételét csak a F. M. tagadhatja meg, de ez a megtagadás is jelentős korlátozásokhoz van kötve. Ha pedig az ú. n. kedvezményezett kategóriák közé tartozó fél (földmives, gazdatiszt, okleveles vagy hivatásos gazda, gazdasági középiskola elvégzése alapján képesített gazda, hadirokkant, közszolgálati alkalmazott, hivatásos katona, az említett valamely személynek a házastársa, özvegye vagy árva) vagy általában hadiözvegy vagy hadiárva) szerez meglévő birtokával együtt 200 kat. holdat meg nem haladó mezőgazdasági ingatlant, a F. M. sem tagadhatja meg a tudomásulvételt, kivéve, ha az elővásárlási jogot gyakorolja, vagy ha a szerződés színelges rendelkezéseket tartalmaz.

23. §. Az ingatlanszerző ügyleteket a tudomásulvétel kérdésében való döntés végett az eddigi szabályok szerint kell bemutatni. Az eddigi szabályok irányadók a mentesítő körülmények igazolására is.

A közigazgatási bizottság gazdasági albizottsága, akár közvetlenül, akár a telekkönyvi vagy más hatóság útján jutottak hozzá az ingatlant elidegenítő jogügyletre vonatkozó iratok, a következő határozatokat hozhatja:

1. a jogügyletet tudomásul veheti, kivéve, ha a szerző fél jogi személy (T. 88. §.), mely esetben csak javaslatot tehet;

2. a jogügylet tudomásulvétele kérdésében a határozathozatalt mellőzheti és az állami elővásárlási jog gyakorlása vagy a tudomásvétel megtagadása iránt javaslatot tehet;

3. megállapíthatja, hogy a jogügylet tudomásulvételre nem szorul (hatáskörét leszállítja).

Amennyiben nyomatékos gyanú szól amellett, hogy a jogügylet színleges rendelkezéseket tartalmaz, akár az albizottság, akár a F. M. a kihágási eljárás megindítása végett feljelentést tesz.

24. §. A gazdasági albizottság az ingatlant elidegenítő jogügylet tudomásulvétele vagy tudomásulvételének mellőzése kérdésében határozatát a vonatkozó iratok hozzáérkezésétől számított 15 napon belül hozza meg.

Ettől eltérő eljárásnak csak abban az esetben van helye, amikor a fél egyéb ingatlanaival együtt 200 kat. holdat meg nem haladó ingatlant szerez s ebből a jogügyletből kifolyólag az albizottság vagy a gazdasági felügyelőség az elővásárlási jog gyakorlását közérdekből szükségesnek tartja, vagy a F. M. az albizottságot a tudomásvétel kérdésében való határozathozatalt mellőzésére felhívja. Ilyenkor az albizottság az iratokat hozzáérkezésétől számított 3 napon belül köteles véleményes jelentése kíséretében a F. M.-hez az elővásárlási jog gyakorlása kérdésében döntés végett felterjeszteni.

25. §. A gazdasági albizottság az ingatlant elidegenítő jogügyletet tudomásul veszi, s erről indokolt határozatot hoz a következő esetekben:

1. Ha az elidegenített ingatlan a szerző fél már meglévő ingatlanaival együtt a 200 kat. holdat meg nem haladja s a szerző fél a T. 17. §-ának 4. pontjában megjelölt személy vagy a gazdasági középiskola elvégzése alapján képesített gazda (az idetartozók részletes felsorolását l. a 22. §. 2. pontjánál). Ebben az esetben az albizottság köteles tudomásulvevő határozatot hozni, ha meggyőződése szerint az elidegenített ingatlanra az állam elővásárlási jogának gyakorlása nem szükséges és ha az elidegenítő szerződés színleges rendelkezéseket nem tartalmaz. A felsorolt személyek közé tartozó szerző féllal szemben a tudomásulvétel megtagadásának helye nincs. A szerző fél azt, hogy a felsorolt személyek közé tartozik, a 60.000/1921. F. M. számú rendelet (TVR.) 12. §-a szerint igazolja.

2. Ha az elidegenített ingatlan a szerző fél már meglévő ingatlanaival együtt a 200 kat. holdat meg nem haladja, azonban a szerző fél az 1. pontban felsorolt személyek közé nem tartozik és az albizottság meggyőződése szerint a TVR. 22. §-ában foglaltak figyelembevételével sem az állam elővásárlás jogának gyakorlása nem szükséges, sem a jogügylet tudomásulvételének megtagadása közérdekből nem volna indokolt.

3. Ha az elidegenített ingatlan a szerző fél még meglévő ingatlanaival együtt a 200 kat. holdat meghaladja és az albizottság az előző pontban említett szempontok mérlegelésével sem az elővásárlási jog gyakorlását, sem a tudomásulvétel megtagadását indokoltnak nem találja.

Az albizottság tudomásulvevő határozata az 1. és 2. pont alá tartozó esetekben jogerőre emelkedik, ha az ellen annak meghozatalától számítva 15 napon belül a törvényhatóság tisztí ügyésze, a gazdasági felügyelőség vagy az erdőfelügyelőség közérdekből fellebbezéssel nem él. Jogerőre emelkedés esetében az albizottság a jogügyletet tartalmazó okiratokat a következő záradékkal látja el: (Ügyszám.) „A ..... közigazgatási bizottságának gazdasági albizottsága az 1928: XLI. t.-c. 6. §-a alapján jogerősen tudomásul vette.” (Kelet. Aláírás. Pecsét.) Az albizottság további eljárásra nézve ilyen esetekben a TVR. 29. §-ának második bekezdésében foglalt rendelkezések az irányadók.

Az albizottság tudomásulvevő határozata a 3. pont alá tartozó esetben közérdekű fellebbezés hiányában sem emelkedik jogerőre és azt a vonatkozó tárgyalási iratokkal együtt a határozat meghozatalától 8 nap alatt felülvizsgálás és az elővásárlási jog gyakorlása kérdésében döntés végett a F. M.-hez mindenkor hivatalból fel kell terjeszteni. Ilyen esetben az albizottság tudomásulvevő záradéka elmarad.

26. §. A gazdasági albizottság az ingatlant elidegenítő jogügylet tudomásulvétele kérdésében a határozathozatalt a következő esetekben kifejezetten (indokolt végzéssel) mellőzi és az iratokat döntés végett a F. M.-hez hivatalból felterjeszteni köteles:

1. Amikor az elidegenített ingatlan a szerző fél már meglévő ingatlanaival együtt a 200 kat. holdat meg nem haladja és a szerző fél az ú. n. kedvezményezett kategóriák sorába tartozik ugyan, azonban az albizottság az elidegenített ingatlanra az elővásárlási jog gyakorlását közérdekből szükségesnek találja.

2. Amikor az elidegenített ingatlan a szerző fél már meglévő ingatlanaival együtt a 200 kat. holdat meg nem haladja, azonban a szerző fél az ú. n. kedvezményezett kategóriák sorába nem tartozik és az albizottság az elővásárlási jog gyakorlását vagy a tudomásulvétel megtagadását közérdekből javasolja.

3. Amikor az elidegenített ingatlan a szerző fél már meglévő ingatlanaival együtt a 200 kat. holdat meg nem haladja, tekintet nélkül arra, hogy a szerző fél az ú. n. kedvezményezett kategóriák közé tartozik-e vagy sem, és az albizottság vagy a gazdasági felügyelőség közérdekből szükségesnek tartja az elővásárlási jog gyakorlását, vagy ha a F. M. az albizottságot a tudomásulvétel kérdésében a határozathozatal mellőzésére s az iratoknak véleményes jelentéssel való felterjesztésére felhívja:

4. Amikor az elidegenített ingatlan a szerző fél már meglévő ingatlanaival együtt a 200 kat. holdat meghaladja, tekintet nélkül arra, hogy a szerző fél az ú. n. kedvezményezett kategóriák közé tartozik-e avagy sem, és az albizottság a 2. pont szerint foglal állást.

Amennyiben az albizottság, tekintet nélkül az ingatlan kiterjedésére és a szerző fél személyére, az ingatlant elidegenítő jogügyletnek hozzá történt bemutatásától 15 nap elteltéig nem határoz vagy a határozathozatalt kifejezetten nem mellőzi, az iratokat a F. M.-hez az albizottság elnöke köteles a saját véleménye nyilvánításával felterjeszteni.

Ha jogi személy szerez mezőgazdasági ingatlant (T. 88. §.), az albizottság az erre vonatkozó jogügylet tudomásulvétele kérdésében a F. M.-hez csupán javaslatot terjeszt elő.⁹⁾

27. §. Ha a gazdasági albizottság a bemutatott adatokból arról győződik meg, hogy a jogügylet a fennálló törvényes szabályok szerint tudomásulvétele nem szorul, erről indokolt végzést hoz (hatáskörét leszállítja).

Ez a végzés jogerőre emelkedik, ha ellene közlésétől számított 15 napon belül a gazdasági felügyelőség, erdőfelügyelőség vagy az érdekelt felek észrevételekkel nem élnek. Ellenkező esetben az észrevételezési határidő lejártával a végzést a vonatkozó iratokkal együtt felülvizsgálás végett a F. M.-hez fel kell terjeszteni.

28. §. A gazdasági albizottságnak az ingatlant elidegenítő jogügyletet tudomásulvevő minden határozatát, illetőleg a tudomásulvétel mellözése esetén minden állásfoglalását (végzését, javaslatát) a gazdasági felügyelőséggel, és ha az elidegenített ingatlanhoz a kataszterben erdőként nyilvántartott vagy erdősítésre hatóságilag már kijelölt terület is tartozik, az erdőfelügyelőséggel is, továbbá az ingatlan fekvése szerint illetékes községi elöljárósággal és az érdekelt felekkel a fennálló szabályok szerint írásban közölni kell.

A jogügyletről szóló okirat vagy hiteles másolatának egy példányát a tudomásulvétel jogerőre emelkedésétől 15 napon belül az ingatlan fekvése szerint illetékes m. kir. állampénztárhoz kell megküldeni (1920: XXXIV. t.-c. 40. §.).

29. §. A gazdasági albizottság határozatai ellen következő jogorvoslatokkal lehet élni:

1. A gazdasági albizottságnak a jogügyletet tudomásulvevő határozata ellen a határozat meghozatalától számítva 15 napon

⁹⁾ A jogi személyekre vonatkozó ezen intézkedés alól a törvény kivette a Magyar Földhitel Intézetek Országos Szövetségét és az Országos Központi Hitelszövetkezetet. — Ez a jelen rendelet vonatkozó intézkedéseire is kiterjed. sőt a rendelet 52. §-a kirekeszti ezen jogot a Magyar Földhitelintézetre és a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetére is. — Lásd még a rendelet 23., 31. szakaszát és 38. szakaszának 3-ik bekezdését.

belül közérdekű fellebbezésnek van helye. A T. 25. §-a alapján közérdekű fellebbezéssel élhet a törvényhatóság tisztii ügyésze, a gazdasági felügyelőség és az erdőfelügyelőség.

2. Ha az albizottság az elővásárlási jog gyakorlását, vagy a jogügylet tudomásulvételének megtagadását javasolja, illetőleg a tudomásulvétel kérdésében a határozathozatalt mellőzi, vagy megállapítja, hogy a jogügylet tudomásulvételre nem szorul, az érdekelt felek és a gazdasági felügyelőség (erdőfelügyelőség) a közléstől számított 15 napon belül a F. M.-hez észrevételeket adhatnak be.

Úgy a közérdekű fellebbezést, mint az észrevételeket rendszerint az albizottságnál kell a törvényes határidőben benyújtani, mely azokat a tárgyalási iratokkal együtt a F. M.-hez terjeszti fel. Amennyiben az albizottság a tárgyalási iratokat a F. M.-hez már előbb felterjesztette volna, a fellebbezést, illetőleg észrevételeket a tárgyalási iratokat felterjesztő jelentésére utalással a F. M.-hez nyomban továbbítani köteles. Ilyen esetben a közérdekű fellebbezés és észrevételek a törvényes határidőn belül közvetlenül a F. M.-hez is benyújthatók. A törvényes határidőn túl előterjesztett (elkéselt) beadványt visszaútitani csak a F. M. jogosult.

30. §. A gazdasági albizottságnak az ingatlant elidegenítő jogügyletek tárgyában hozott határozatait (végzéseit, javaslatait) döntés végett következő határidőkben kell a F. M.-hez felterjesznie:

1. Ha az albizottság a 200 kat. holdat meg nem haladó ingatlanelidegenítés esetén a jogügylet tudomásulvétele kérdésében a határozathozatalt abból az okból mellőzi, mert a gazdasági felügyelőség az elővásárlási jog gyakorlását közérdekből szükségesnek tartja, vagy mert a F. M. a határozathozatal mellőzésére az albizottságot felhívta, az albizottság az iratokat azoknak, illetőleg a F. M. felhívásának hozzáérkezésétől számítva 3 napon belül köteles véleményes jelentésével a F. M.-hez felterjeszteni.

2. Az albizottság az olyan jogügyletet tudomásulvevő határozatát, amikor az elidegenített ingatlan területe a szerző fél már meglévő ingatlanaival együtt a 200 kat. holdat meghaladja, a határozat meghozatalától 8 nap alatt minden esetben hivatalból köteles a F. M.-hez felterjeszteni.

3. Ha az albizottságnak a jogügyletet tudomásulvevő határozata ellen az arra jogosultak valamelyike közérdekű fellebbezéssel él, az iratokat a fellebbezés benyújtásától 3 napon belül kell a F. M.-hez felterjeszteni.

4. Ha az albizottság a jogügyletnek hozzá történt bemutatásától 15 nap elteltéig a jogügylet tudomásulvétele kérdésében nem határoz, sem a határozathozatalt kifejezetten nem mellőzi, sem pedig azt nem állapítja meg, hogy a jogügylet tudomásulvételre nem szorul, az albizottság elnöke az iratokat

saját véleménye nyilvánításával a 15 nap elteltével a F. M.-hez nyomban felterjeszteni köteles.

5. Minden más esetben, amelyben az iratokat döntés végett a F. M.-hez fel kell terjeszteni, az iratokat az albizottság határozata keltétől 15 nap elteltével nyomban hivatalból felterjeszti.

31. §. A F. M. a gazdasági albizottság határozatát részben csak jogorvoslat esetében, részben pedig hivatalból vizsgálja felül. És pedig:

1. Ha az elidegenített ingatlan területe a szerző félnek már meglévő ingatlanaival együtt a 200 kat. holdat meg nem haladja, a F. M. a gazdasági albizottságnak az ingatlant elidegenítő jogügyletet tudomásulvevő határozatát csak akkor bírálhatja felül, ha a határozat ellen a törvényhatóság tiszti ügyésze, vagy a gazdasági felügyelőség vagy az erdőfelügyelőség közérdekű fellebbezéssel él.

2. A gazdasági albizottságnak azt a végzését, mellyel megállapította, hogy a jogügylet tudomásulvételre nem szorul, a F. M. csak a gazdasági felügyelőség vagy az érdekelt felek által törvényszerű határidőben előterjesztett észrevételek esetén bírálja felül.

3. Minden esetben hivatalból felülvizsgálja a F. M. az albizottság tudomásulvevő határozatát, ha az elidegenített ingatlan területe a szerző félnek már meglévő ingatlanaival együtt a 200 kat. holdat meghaladja.

A F. M. határoz minden esetben a gazdasági albizottságnak a tudomásulvétel, vagy annak megtagadása vagy az elővásárlási jog gyakorlása tárgyában előterjesztett javaslata felől, tekintet nélkül arra, hogy az ellen a jogosultak észrevételekkel éltek-e, avagy sem.

Amennyiben jogi személyek a T. 88. §-ában előírt hozzájárulás iránt kérelmüket közvetlenül a F. M.-nél terjesztik elő, e kérelem tárgyában a F. M. a gazdasági albizottság javaslata nélkül is határozhat.

Ha a F. M. az ingatlant elidegenítő jogügyletet tudomásulveszi, a jogügyletet tartalmazó okiratokat a következő záradékkal látja el: (Ügyszám.) „A F. M. az 1928: XLI. t.-c. alapján tudomásul vette.” (Kelet. Aláírás. Pecsét.)

32. §. Ha a T. 17. §-ának 4. pontjában megjelölt személy, — ideértve a gazdasági középiskola elvégzése alapján képesített gazdát is, már meglévő ingatlanát legfeljebb 200 kat. holdra egészíti ki, az ingatlant elidegenítő jogügyletet a hatóság köteles tudomásul venni, ha az állam elővásárlási jogának gyakorlását szükségesnek nem találja és ha az elidegenítő szerződés szinleges rendelkezéseket nem tartalmaz. (Fbt. 6. §-a 2. pontjának első bekezdéséből.)

Minden más olyan esetben, amelyben az államot illető elővásárlási jog gyakorlásának helye van, az elidegenítő jog-

ügylet tudomásulvételét közérdekből akkor is meg lehet tagadni, ha az állam elővásárlási jogát a F. M. nem gyakorolja, feltéve, hogy a jogügylet tudomásulvételének megtagadása az elidegenítő anyagi romlását nem okozza. A megtagadásnak csupán a jelen törvény életbelépésétől három évig van helye s ezt a jogot a F. M. evéghől alakítandó külön bizottság meghallgatása után gyakorolja. (Fbt. 6. §-a 2. pontjának második bekezdése.)

Ha a bizottság a F. M. megkeresésére nyolc napon belül véleményt nem nyilvánít, a F. M. a bizottság véleményének hiányában is határoz. (Fbt. 6. §-a 2. pontjának harmadik bekezdéséből.)

Amennyiben a F. M. a tudomásulvételt megtagadja, a jogügyletet tartalmazó okiratokra a következő záradékot vezet rá: (Ügyszám.) „A F. M. az 1928: XLI. t.-c. 6. §-a alapján a jogügylet tudomásulvételét megtagadta.” (Kelet. Aláírás. Pecset.)

33. §. Az ingatlan elidegenítő jogügyletek tudomásulvétele megtagadásának kérdésében véleményt nyilvánítani hivatott bizottság hat tagból és három póttagból áll, melynek két tagját és egy póttagját az országgyűlés képviselőháza, két tagját és egy póttagját pedig az Országos Mezőgazdasági Kamara saját tagjai közül a Fbt. 6. §-ának 2. pontja alapján a megtagadási jog időtartamára választja.

A bizottság címe: „Az 1928: XLI. t.-c. 6. §-a alapján alakult véleményező bizottság.”

A bizottság elnökét (és helyettesét) tagjai sorából választja. Határozatképességéhez az elnökkel (helyettesével) együtt minden kategóriából egy-egy tag, összesen tehát legalább három tag jelenléte szükséges. Szavazategyenlőség esetében az a vélemény emelkedik határozattá, amelyre az elnök is szavazott. A bizottság véleménye a felekkel nem közölhető. A bizottság hivatalos érintkezést csakis a F. M.-rel tart fenn.

A bizottság előadója a földmivelésügyi minisztérium ingatlanforgalmi ügyosztályának vezetője, annak helyettese, vagy az ügyosztálynak a F. M. által kijelölt más tagja. A bizottság véleményét ülésétől 24 órán belül az előadó tartozik megköszönni s azt rövid uton az elnöknek bemutatni. A véleményt a bizottság elnöke (helyettese) írja alá.

A F. M. a bizottság elnökét a tényállás ismertetésével mindenkor írásban keresi meg a bizottság a véleményes nyilatkozattétele végett. A nyilatkozattételre megszabott nyolc napi határidőt a F. M. megkeresése kézbesítésének időpontjától kell számítani. A bizottság véleményes nyilatkozatát mindenkor írásban teszi meg s ezt a nyilatkozatot az ingatlanforgalmi ügyosztály vezetőjének (helyettesének, az ügy előadójának) kezéhez kell az említett határidőn belül kézbesíteni.

A bizottság elnöke (helyetese) a bizottság elé utalt ügyekben a földművelésügyi minisztérium ingatlanforgalmi ügyosztálya vezetőjétől (helyettesétől, az ügy előadójától) rövid úton bármikor közvetlenül is felvilágosítást kívánhat. A bizottság elnöke és annak tagjai a vonatkozó úgyiratokba közvetlenül is betekinhetnek.

A bizottság irodai (kezelői) tennivalóinak ellátására a F. M. egy segédhivatali közeget állandóan kijelöl, akivel tennivalóinak ellátását illetőleg a bizottság elnöke és előadója közvetlenül rendelkezik.

A kijelölt segédhivatali közeg a bizottsághoz érkező iratokról külön iktatókönyvet vezet és a bizottság iratait külön gyűjtve kezeli. A bizottság megszűntével annak összes iratait megőrzés végett a F. M. veszi át.

34. §. A F. M. — akár fellebbezés folytán, akár anélkül került döntése alá az ügy — az elővásárlási jog gyakorlása kérdésében az iratoknak a közigazgatási bizottság gazdasági albizottságától hozzáérkezésétől negyvenöt nap alatt határoz és amennyiben az elővásárlási jogot gyakorolni nem kívánja, egyúttal határoz a jogügylet tudomásulvétele kérdésében is. (Fbt. 6. §-a 8. pontjának első bekezdése.)

Ha a F. M. az előző bekezdésben meghatározott határidő alatt az állami elővásárlási jogot nem gyakorolja, vagy ha a tudomásulvétel megtagadása kérdésében az első bekezdésben megjelölt határidőn belül nem határoz, köteles kimondani, hogy az ingatlant elidegenítő jogügyletet tudomásul vette. (Fbt. 6. §-a 8. pontjának második bekezdése.)

Az előző bekezdés esetében a jogügyletet tartalmazó okiratokra a következő záradékot kell rávezetni: (Ügyszám.) „A jogügyletet az 1928: XLI. t.-c. 8. §-ának második bekezdése értelmében tudomásulvettnek kell tekinteni.” (Kelet. Aláírás. Pecsét.)

Az iratoknak a F. M.-hez való beérkezésétől számított 45 nap alatt köteles az állam nyilatkozni az elővásárlási jog gyakorlására nézve és további 15 napon belül köteles a vételárat is lefizetni, illetőleg törvényes akadály esetében bírói létbe helyezni, mert ellenesetben az állam elővásárlási joga megszűnik, hacsak a szerződésben későbbi fizetési határidő nincs megállapítva.

Az elővásárlási jog gyakorlására és a fizetésre megszabott 60 napos határidő semmiféle címen meg nem hosszabbítható.

A F. M. az ingatlant elidegenítő jogügyletek tudomásulvétele, az elővásárlási jog gyakorlása vagy a tudomásulvétel megtagadása tárgyában hozott minden határozatát az illetékes gazdasági albizottsággal, gazdasági felügyelőséggel, a közérdekű fellebbezéssel élt erdőfelügyelőséggel és törvényhatósági tisztügyiésszel, az ingatlan fekvése szerint illetékes telekkönyvi hatósággal és községi elöljárósággal, az érdekelt felekkel s az

elővásárlási jog gyakorlása esetében a megbízott szervvel is közli. A 28. §. második bekezdése ide is szól.

35. §. Azon az alapon, hogy a jogügylet a törvény értelmében hatósági tudomásulvételle nem szorul, illetőleg, hogy az elővásárlási jognak vagy a tudomásulvétel megtagadásának a törvény értelmében helye nincs, az érdekelt fél a F. M. határozata ellen panasszal élhet az OFB.-hoz. A panaszt a határozat közlésétől 15 nap alatt a F. M. útján kell az OFB.-hoz címezve benyújtani. A F. M. a panaszt beérkezésétől 15 nap alatt az összes iratokkal esetleges észrevételeinek közlésével az OFB.-hoz teszi át. Az OFB. az iratoknak hozzáérkezésétől 15 nap alatt tanácsülésben s végérvényesen dönt. Az elkesetben beadott panaszt az OFB. visszautasítja. (Fbt. 6. §-ának 9. pontja.)

36. §. Az állami elővásárlási jog alapján megszerzett ingatlanokat közérdekű földbirtokpolitikai célra egyedül a F. M. használja fel, aki a végrehajtó szerv megillető jutalékot is megállapítja. A végrehajtó szerv elszámolását csakis a F. M.-hez terjeszti fel. (Fbt. 6. §-ának 10. pontja.)

Az elszámolást annak tudomásulvétele előtt a F. M. az Országos Földbirtokrendezőalap kezelését felügyelő hatósággal esetleges észrevételeinek megtétele végett közli.

37. §. Az állami elővásárlásra vonatkozó rendelkezések az osztatlan közös legelőkről szóló 1913. évi X. t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott 7.000/1914. I. M. sz. rendelet 85—103. §-aiban foglalt rendelkezések hatályát nem érintik.

VII. Haszonbérletek átvétele és kishaszonbérletek alakítása.

38. §. A haszonbérleti szerződések tudomásulvétele és a haszonbérletek átvétele tekintetében a T. és N. alapján az OFB. által gyakorolt hatáskör a F. M.-re száll át. (Fbt. 7. §-ának első bekezdése.)

Az előző bekezdésben foglalt rendelkezés alapján a közgazgatási bizottság gazdasági albizottságának a mezőgazdasági földbirtok haszonbérbeadására nézve kötött szerződés tudomásulvétele vagy ennek megtagadása kérdésében hozott határozata ellen beadott fellebbezést második- és végsőfokban a F. M. bírálja el, s ugyancsak a F. M. rendelkezik a T. 49. §-a alapján az érdekelt felekhez intézett nyilatkozatával a haszonbérleti szerződés átvétele iránt, a N. 21. §-a alapján pedig szintén a F. M. kötelezheti a haszonbérletet arra, hogy haszonbérlete mezőgazdasági területének legfeljebb 15%-át a haszonbérleti szerződésnek megfelelő feltételek alatt és a szerződés időtartamára kishaszonbérletekbe közvetlenül adja ki. Ugyancsak a F. M.-re száll át az a jogkör, mely az OFB.-ot a N. 21. §-ának második bekezdése értelmében a tervbevett haszonbérletekre vonatkozólag illette meg.

Ha jogi személy (T. 88. §.) vesz haszonbérbe mezőgazda-

sági ingatlant, a gazdasági albizottóság a F. M.-hez csupán javaslatot tesz. (V. ö. a Fbt. 6. §-a 1. pontjának harmadik bekezdésével.)

Azon az alapon, hogy a haszonbérleti szerződés bemutatásának a törvény értelmében helye nincsen, vagy hogy a haszonbérleti szerződés tudomásulvétele a törvény értelmében meg nem tagadható, az érdekelt fél a F. M. határozata ellen panasszal élhet az OFB.-hoz. E panaszra egyébként a Fbt. 6. §-ának 9. pontja nyer alkalmazást. (Fbt. 7. §-ának második bekezdése, — v. ö. a jelen rendelet 35. §-ával.)

VIII. Az ingatlaneldarabolások engedélyezése és az ingatlaneldarabolási járulék.

39. §. A Fbt. az ingatlaneldarabolásokról 8. §-ában rendelkezik. Ez a §. az ingatlaneldarabolások tekintetében fennálló törvényes rendelkezéseket általában nem érinti, csupán a hatáskör és a törvény életbelépése (1929. január 1.) után élők közötti jogügylettel vagy árverésen szerzett, száz kat. holdat meghaladó ingatlanoknak a szerzés időpontjától számítva öt éven belül részletekben történő elidegenítése tekintetében. Es pedig a következők szerint:

I. Az a hatáskör, melyet a T. VI. fejezete (54—60. §§.) az ingatlaneldarabolások ellenőrzése és jóváhagyása tekintetében az OFB.-ra ruházott, a F. M.-re száll át. (Fbt. 8. §-ának utolsó bekezdése.)

2. Aki ennek a törvénynek (Fbt.-nek) életbelépése után élők közötti jogügylettel vagy árverésen szerzett száz kat. holdat meghaladó ingatlanát a szerzés időpontjától számítva öt éven belül részletekben elidegeníteni (eldarabolni) kívánja, ezt a szándékát az ingatlaneldarabolás engedélyezése végett az eldarabolási terv egyidejű betérjesztésével a F. M.-nek az illetékes m. kir. gazdasági felügyelőség útján bejelenteni köteles. A F. M. az engedélyt feltételek teljesítéséhez kötheti, sőt közérdekből indokolás nélkül megtagadhatja. (Fbt. 8. §-ának első bekezdése.)

Amennyiben az ingatlaneldaraboló által az elidegenített ingatlanért bármily címen kapott ellenérték több mint 20%-kal meghaladja az ingatlanért az eldaraboló által adott értéket (szerzési érték), hozzászámítva ehhez az időközben tett szükséges és hasznos beruházások meglévő értékét és az eldarabolással kapcsolatban szükségszerűleg felmerült igazolt költségeket is, az Országos Földbirtokrendezőalap javára ingatlaneldarabolási járulékot kell fizetni. Ez a járulék mindig az ingatlaneldarabolót terheli. Minden ezzel ellenkező kikötés semmis. (Fbt. 8. §-ának második bekezdéséből.)

Az első és második bekezdés megfelelő értelemben alkalmazást nyer arra is, aki a tulajdonjog megszerzése nélkül veszi át más ingatlanát avégből, hogy annak eldarabolását a

magá- vagy más számlájára fogatosítsa. Ilyen üzlettel azonban csak az foglalkozhatik, aki az ingatlanok forgalmának üzletszerű közvetítésére jogosult. (Fbt. 8. §-ának harmadik bekezdése.)

40. §. A Fbt. 8. §-ában említett ingatlaneldarabolás engedélyezése végett az eldaraboló ezt a szándékát az eldarabolási terv egyidejű betérjesztésével a F. M.-nek az illetékes gazdasági felügyelőség útján bejelenteni köteles.

A bejelentésben az engedély megadását kérelmező az ingatlan vételárát az adásvételi szerződés (árverési jegyzőkönyv) eredeti példányának vagy hiteles másolatának betérjesztésével kimutatni köteles.

A gazdasági felügyelőség a kellően felszerelt bejelentést hozzáérkezésétől 8 napon belül véleményes jelentéssel a F. M.-hez terjeszti, fel, az ingatlaneldarabolás engedélyezés kérdé-
ben határozathozatal végett. Ilyen esetben a felügyelőség tanusítványt adhat ki.

Az engedély megadásával kapcsolatban a F. M. afelett is határoz, hogy az ingatlaneldarabolást a T. 58. §-a alapján még további ellenőrzés alá helyezi-e? A F. M. elhatározásáról a gazdasági felügyelőséget is értesíti.

Amennyiben az eldaraboló az engedély megadása esetében a kikötött feltételeket nem teljesíti, erről a gazdasági felügyelőség az engedély hatálytalanítása végett a F. M.-nek jelentést tesz.

Ha az ingatlaneldarabolás ellen annak keresztülvitele során alapos panasz merül fel (TVR. 148. §.), azt a F. M. a T. 58. §-a alapján akkor is ellenőrzés alá vonhatja, ha az engedély megadásakor ezt a §-t alkalmazni nem kívánta.⁹⁾

41. §. A Fbt. 8. §-ában említett ingatlaneldarabolási járulékok fejében az Országos Földbirtokrendezőalap javára az alábbiak szerint kiszámítandó összeget kell fizetni:

a szerzési érték 20%-ától 30%-áig bezárólag terjedő többletből 20%-ot,

a szerzési érték 30%-ától 40%-áig bezárólag terjedő többletből 50%-ot,

a szerzési érték 40%-ától 50%-áig bezárólag terjedő többletből 75%-ot,

a szerzési érték 50%-át meghaladó többletből a többlet egész összegét.

Annak megállapításánál, hogy az Országos Földbirtokrendezőalapot járulék fejében mekkora összeg illeti meg, az elidegenített összes részletekért kapott ellenértékét egybe kell számítani.

⁹⁾ A földbirtokreform törvény csak abban az esetben engedte meg az ellenőrzés alá vonást, ha a parcellázás a műszaki vagy gazdasági követelményeknek, vagy a vevőkkel kötött szerződéseknek nem felelt meg, vagy amennyiben közérdeket sértett.

Az ingatlaneldarabolási járulékot az ingatlaneldaraboló, mihamar a szerzési érték kezéhez már befolyt, az ezt meghaladó összegből annak kézhezvétele után arányosan köteles megfizetni.

Kétség esetében eldarabolónak a telekkönyvi tulajdonost kell tekinteni. Ha az eldarabolást közvetítő útján végzik, az eldarabolási járulékért a közvetítő az ingatlan tulajdonosával egyetemlegesen felel.

42. §. Az ingatlaneldarabolási járulék összegét és fizetési módozatát a gazdasági felügyelőség indokolt javaslata alapján és esetleg az Országos Földbirtokrendezőalapöt kezelő szerv meghallgatásával is a F. M. állapítja meg.

A F. M. határozatának előkészítése végett a gazdasági felügyelőség az ingatlaneldaraboló által betervezendő és szükséges szerint hivataltól is beszerezhető adatok alapján számításba veszi az eldarabolásra engedélyezett egész ingatlan szerzési értékét, hozzáadva ehhez az esetleg időközben foganatosított szükséges és hasznos beruházások meglévő értékét és az eldarabolással kapcsolatban szükségszerűleg felmerült igazolt költségek összegét is.

Ennek a megtörténte után a gazdasági felügyelőség kiszámítja, hogy az eldarabolni kívánt egész ingatlan szerzési értékéből a már eladott ingatlanrészletekre (parcellákra) aránylag mennyi esik.

Amennyiben az eladott ingatlanrészleteknek az előző bekezdés szerint kiszámítandó szerzési értékét azok eladási árai a szerzési értéknek több mint 20%-ával meghaladják, a gazdasági felügyelőség a 41. §. első bekezdésében foglalt rendelkezésnek megfelelő %-os arányban számítva, az ingatlaneldarabolási járulék mérvére és annak lefizetési módozatára nézve a F. M.-hez számszerűleg is indokolt véleményes javaslatot tesz.

A gazdasági felügyelőség véleményes javaslatát annak felterjesztése előtt az ingatlaneldarabolási járulék fizetésére kötelezendő féllel írásban közli, aki a javaslat ellen a közlés időpontjától számítva 15 napon belül a felügyelőséghez előterjeszthető észrevétellel élhet. A felügyelőség javaslatát a F. M.-hez az esetleg benyújtott észrevétellel és arra vonatkozó megjegyzéseivel együtt terjeszti fel.

A felügyelőségnek az ingatlaneldarabolási járulék megállapítását nem véleményező javaslatát az érdekelt féllel közölni nem szükséges.

43. §. Az előző §. szerint foganatosítandó eljárás esetenként akkor válik időszerűvé, amikor az eldarabolásra engedélyezett egész ingatlanak, a szerzési érték arányában hozzávetőleg számítva, már körülbelül egyharmad része tényleg eladásra került. Ezért a gazdasági felügyelőség a F. M. engedélye alapján megkezdett ingatlaneldarabolás előrehaladását úgy közvetlenül, mint az illetékes községi előljáráóság útján is figyelemmel ki-

sérni és a megfelelő időpontban a 42. §-ban részletezett eljárást a F. M. külön útasítása nélkül is hivatalból foganatosítani, illetőleg továbbfolytatni s erről F. M.-nek jelentést tenni tartozik. A F. M. esetenként eltérően is rendelkezhetik és az eljárást külön kiküldöttre is bízhatja.

44. §. A F. M. az ingatlaneldarabolási járulék mérvét és ízetési módozatát megállapító határozatát az Országos Földbirtokrendezőalap felügyelő hatóságával és az alapot kezelő szervei is közli.

Az ingatlaneldarabolási járulékot az Országos Földbirtokrendezőalapot kezelő szerv szedi be s erről naptári évenként (az előző évről a következő évi január hó végéig) a F. M.-nek elszámolását előterjeszteni köteles. A hátralékos járulékot az alapot kezelő szerv megkeresésére a fizetésre kötelezettől az annak lakhelye vagy ingatlanának fekvése szerint illetékes községi elöljáróság közadók módjára hajtja be.

A F. M.-nek az ingatlaneldarabolási járulékot és fizetési módozatát megállapító határozata ellen jogorvoslatnak helye nincs.

A F. M. az ingatlaneldarabolást, ha az egyébként a közérdekű földbirtokpolitikai követelményeknek megfelel, akkor is jóváhagyhatja, ha az ingatlaneldarabolási járulék fizetési kötelezettségének kérdése még végleges elintézését nem nyert. Az ingatlaneldarabolás jóváhagyásának tényéből azonban az ingatlaneldarabolási járulék fizetésének kötelezettségére nézve következtetés nem vonható.

45. §. Kivételnek a Fbt. 8. §-ának első, második és harmadik bekezdésében szabályozott bejelentési és eldarabolási járulék fizetési kötelezettsége alól azok az ingatlaneldarabolások, melyeket:

1. a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége,
2. a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete,
3. az Országos Központi Hitelszövetkezet,
4. a Pénzüntézet Központnak tagjai sorába tartozó oly pénzüntézet vagy legalább egymillió pengő alaptőkével bíró, őstermeléssel foglalkozó nyilvános számadásra kötelezett olyan vállalat végez vagy közvetít, mely törvény vagy alapszabályai értelmében a F. M. által jóváhagyott tervek alapján ingatlaneldarabolással hivatásszerűleg foglalkozik,
5. az, akinek a F. M. a Fbt. 8. §-ában foglalt korlátozó rendelkezések alól felmentést ad.

A 4. pontban említett pénzüntézetek és vállalatok az ott felsorolt feltételek fennforgását a F. M. felhívására igazolni és érvényben lévő alapszabályaikat bemutatni kötelesek.

A F. M. által a Fbt. 8. §-a alapján megadott felmentés általános vagy csak valamely esetre szóló lehet és a törvény szerint bármikor visszavonható. Amennyiben a felmentés nem

valamely határozottan megjelölt esetre szól, azt általánosságban visszavonásig megadottnak kell tekinteni.

A Fbt. 8. §-án alapuló felmentés hatálya csakis a hivatkozott §-ban foglalt korlátozó rendelkezésekre terjed ki.

46. §. Az eldarabolási tervvel kapcsolatban elő kell terjesztetni az eldarabolandó ingatlant terhelő, telekkönyvileg bejegyzett összes jelzálogos tartozások kimerítő felsorolását, azok tételenkénti és összesített mennyiségét, valamint az ingatlan-eldarabolással összefüggő rendelkezésük módozatát, illetve ebből kifolyólag a vevőkre háruló esetleges kötelezettségeket.

Amennyiben az ingatlaneldarabolás tervét a F. M. jóváhagyja, illetőleg az eldarabolást a T. 58. §-a alapján ellenőrzés alá helyezi, az eldarabolás keretében kötött jogügyletek a közgazdasági bizottság gazdasági albizottsága részéről tárgyalást nem igényelnek.

IX. Az Országos Földbirtokrendező Biróság működését érintő szabályok.

47. §. Az OFB. a hatáskörébe utalt ügyekben elsőfokozatban egyesbíró útján vagy tanácsban intézkedik, másodfokozatban az egyesbíró intézkedéseit az OFB. tanácsa bírálja felül. Az OFB. tanácsának a jelen §. ötödik bekezdésében felsorolt ügyekben elsőfokozatban hozott határozatait pedig másodfokozatban az OFB. elnöki tanácsa bírálja felül.

Az egyesbíró határozata ellen a községben kihirdetés útján történt közlésétől 15 nap alatt fellebbezést lehet beadni. A házhelyként juttatott ingatlan haszonbérét (járadékát) vagy megváltási árát megállapító egyesbírói határozat ellen közlésétől 15 nap alatt a F. M. is fellebbezéssel élhet. Ezért az ilyen határozat egy példányát a F. M.-nek is meg kell küldeni.

Az OFB. tanácsa a megváltási ár megállapítása tárgyában hozott minden ítéletét az illetékes községi előljárósággal is közli.

A tanácsok határozata jogerős, az ellen tehát — az alábbiakban említett eseteket kivéve — semminemű további jogorvoslatnak helye nincs.

Ennek a törvénynek (Fbt.-nek) életbelépése után az OFB. elnöki tanácsának hatásköre csupán a megváltás és terjedelme, a visszajuttatás, a vagyoni előny megosztása és öszszegszerűsége kérdésében hozott tanácsi határozatnak felülvizsgáltára szorítkozik. Az elnöki tanács által már egyszer eldöntött kérdések az elnöki tanács elé többé nem vihetők. (Fbt. 13. §-ának utolsóelőtti bekezdése.)

Az OFB. tanácsának a megváltás és terjedelme kérdésében, a visszajuttatás és a vagyoni előny megosztása és öszszegszerűsége kérdésében hozott határozatai ellen e határozat közlésétől számított 15 napon belül az OFB. elnöki tanácsához panasznak van helye. (Fbt. 14. §-ából.)

Amennyiben a törvény kifejezetten nem rendelkezik, az OFB. egyesbírának, tanácsainak és tanácselnökeinek ügykörét az igazságügyminiszter által megállapított ügyviteli szabályok határozzák meg.

48. §. Megváltás esetében a telekkönyvi hatóság az OFB. ítélete, a kiosztásról készült hitelesített műszaki munkát avagy az OFB. egyéb rendelkezése alapján a megváltott ingatlanrészt ujonnan nyitott telekkönyvi betétbe (telekjegyzőkönyvbe) minden külön megkeresés nélkül is, a bejegyzett szénjogok átvitelével, de egyébként tehermentesen lejegyzi. A lejegyzett ingatlanokat a lejegyzéskor terhelő követelések kielégítése céljából a megváltási árat a telekkönyvi hatóságnál bírói letétbe kell helyezni. Letétbehelyezés végett a megváltási árat a földhözjuttatottak a községi pénztárba is befizethetik. Az így befizetett összegeket a telekkönyvi hatóságnál a községi előljárásság helyezi bírói letétbe. Ha pedig a megváltási árat a szóbanforgó esetben a megváltást szenvedő vette fel, a földhözjuttatottakkal szemben ő felelős az általa felvett összeg bírói letétbe helyezéseért. Az általános pénzügyi lebonyolítás keretében fizetendő ellenértéket a lebonyolító szervek közvetlenül helyezik bírói letétbe. (Fbt. 9. §-ának második bekezdése.)

A megváltási ár, valamint a megváltási ár kiegyenlítése céljából nyújtott kölcsön a megváltott ingatlanokat dologi teherként terheli mindaddig, míg azoknak a telekkönyvbe bejegyzett jelzálogjoggal biztosítása az előző bekezdés (Fbt. 9. §-ának harmadik bekezdése) szerint meg nem történik. (Fbt. 9. §-ának negyedik bekezdése.)

A részletes szabályokat az igazságügyminiszter által kiadandó telekkönyvi rendelet állapítja meg.

Avégből, hogy az ingatlanoknak az egyes juttatottak nevére leendő telekkönyvezése (telekkönyvi állás) megfeleljen a tényleges birtoklásnak, az egyéni telekkönyvezés előkészítése céljából az OFB. egyesbírása helyszíni eljárással rendezi a műszaki munkálatokkal szemben fennálló eltéréseket. Ha ilyen eltérések előfordulnak, az egyéni telekkönyvezést a rendben talált földrészletekre keresztül kell vinni és csak azokat a részleteket kell függőben tartani, melyeknél a tényleges birtoklás a műszaki munkálattól eltér.

X. Vegyes rendelkezések.

49. §. A községi előljárásság (városi tanács) a jelen rendelet (illetőleg a Fbt.) életbelépése után 15 nap alatt, később pedig minden év december havában köteles a községi képviselőtestületet (városi képviselőtestületet, törvényhatósági bizottságot) összehívni és ezáltal kijelölteni azt a három képviselőtestületi tagot, akik a községi előljárássággal (városi tanácssal) együttesen jogosultak a Fbt. 11. §-a szerint a T. 93.

§-ában megjelölt esetekben állást foglalni és nyilatkozatot tenni.

Az állásfoglalást vagy nyilatkozatot esetenként jegyzőkönyvbe kell foglalni s amennyiben az állásfoglalás vagy nyilatkozat nem egyhangú, az eltérő véleményt is indokolásával együtt fel kell a jegyzőkönyvbe venni. A jegyzőkönyvet a községi előljáróság (községi bíró és jegyző, városban polgármester és főjegyző) és a három kijelölt képviselőtestületi tag írja alá. Amennyiben valamelyik tag az aláírást megtagadja, a megtagadás oka a jegyzőkönyvben megemlítendő. A jegyzőkönyvet a döntésre hivatott hatóságnak kell megküldeni.

50. §. A Fbt. 15. §-ában említett kihágások a járásbíróságok hatáskörébe tartoznak (1897:XXXIV. t.-c. 18. és 19. §-ai). A hivatkozott §. alapján hozott jogerős ítéleteket a F. M.-rel minden esetben, a közigazgatási bizottság gazdasági albizottságával is pedig akkor kell közölni, ha a kihágási eljárás az albizottság kezdeményezésére indult meg.

51. §. A Fbt. 6., 7. és 8. §-ában szabályozott ügyekben (ingatlanelidegenítések, haszonbérletek és ingatlaneldarabolások) a F. M. hatáskörébe kizárólag ez ügyek földbirtokpolitikai vonatkozású részének eldöntése tartozik. Míg ellenben az ezen ügyekkel kapcsolatos értékmegállapítási kérdések, avagy vitás magánjogi természetű kérdések a rendes bíróságok hatáskörébe tartoznak.

52. §. Sem elővásárlási jognak, sem pedig a hatósági tudomásulvétel megtagadásának nincs helye, ha a felek egyike a Magyar Földhitelintézet, vagy a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete.

A T., N. és Fbt.-ben az Országos Központi Hitelszövetkezet és a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége részére biztosított összes jogok a Magyar Földhitelintézetre és a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetére is kiterjednek.

A Pénzügyminiszter részéről javaslatba hozott pénzügyintézeteknek a pénzügyminiszter hozzájárulásával a Fbt. 8. §-ának első, második és harmadik bekezdésében foglalt korlátozó rendelkezések alól a F. M. a felmentést mindenkor meg fogja adni, még ha alapszabályaik értelmében ingatlaneldarabolásokkal hivatásszerűleg nem is foglalkoznak.

XI. Átmeneti szabályok.

53. §. Az OFB. a Fbt. életbeléptetéséig el nem intézett megváltási ügyekben, továbbá a Fbt. életbelépéséig még el nem intézett azokban az ügyekben, amelyek elsőfokon továbbra is tanácsi hatáskörben maradnak vagy másodfokon tanácsi elintézés alá tartoznak, az érdemi határozatot hetes tanács helyett hármas tanácsban hozza meg. Az OFB. hatáskörében maradó egyéb ügyeket, amelyeket az OFB. a Fbt. életbelépéséig még el nem intézett, az OFB. elsőfokon egyesbíró által intézi el.

Ha az ügyiratok a Fbt. életbelépésekor még a megváltott ingatlan ellenértékének megállapítására kiküldött bíró kezén vannak és az az ellenérték kérdésében érdemi határozatot még nem hozott, a kiküldött bíró, mint egyesbíró azokban az ügyekben, amelyeknél a megváltási ár ezután a kataszteri tiszta jövedelem szerint alakul, az eljárást megszünteti s amennyiben az eljárással már költségek merültek fel, a költségek viselése kérdésében dönt és az iratokat a felebbezési határidő lejártával az OFB.-hoz visszaterjeszti. Ha pedig a kiküldött bíró ilyen ügyben a Fbt. életbelépéséig már érdemi határozatot hozott, akkor az iratokat a fellebbezési határidő lejártával az OFB.-hoz terjeszti fel.

Az OFB. tanácsa ingatlan ellenértékének megállapítására vonatkozó azokban az ügyekben, amelyekben a kiküldött bíró a Fbt. életbelépéséig már elsőfokú ítéletet hozott s azt felterjesztette, az OFB. azonban az elsőfokú ítéletet a Fbt. életbelépésig még felül nem bírálta, az elsőfokú ítéletet csak a Fbt. 3. §-a második bekezdésében megjelölt esetekre és az eljárási költségekre vonatkozó részében bírálja felül, egyebekben pedig az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezi.

A juttatott földek ellenértékének és fizetési módozatainak megállapítása tárgyában kötött egyesség jóváhagyása a Fbt. életbelépése után is az OFB. hatáskörébe tartozik.

Azokat az ingatlanelidegenítési és haszonbérleti ügyeket, amelyekben a F. M. a Fbt. életbelépése előtt már nyilatkozott és az iratokat határozathozatal végéig az OFB.-hoz áttette, továbbá az OFB. által ellenőrzés alá vett ingatlaneldarabolási ügyek közül azokat, amelyekben az elidegenítési jogügyletnek, illetőleg azok egy részének jóváhagyása kérdésében az OFB. a Fbt. életbelépése előtt már közbeeső intézkedést tett vagy érdemi határozatot hozott, a Fbt. életbelépése után az ügy befejezéséig az OFB. hármaskörben intézi el. A Fbt. életbelépése után hozzáérkezett azokat az ügyeket, amelyek az említett esetek közé nem tartoznak, az OFB. tanácsülésén kívül tett intézkedéssel érdemi elintézés végett a F. M.-hez teszi át.

54. §. A közigazgatási bizottság gazdasági albizottsága a Fbt. életbelépése előtt hozzáérkezett ingatlanelidegenítési és haszonbérleti ügyekben a Fbt. életbeléptéig a T. és N. szerint jár el. A gazdasági albizottság a Fbt. életbelépése előtt hozzáérkezett azokban az ingatlanelidegenítési és haszonbérleti ügyekben, amelyekben a határozatra nyitva álló határidő a Fbt. életbelépése után jár le, a Fbt. életbelépése után a Fbt. szabályai szerint dönt és jár el.

55. §. Ha az OFB. tanácsa a megválthatóság és a megváltás mértéke kérdésében, a visszajuttatás és a vagyoni előny megosztása és összegszerűsége kérdésében a Fbt. életbelépése előtt határozott s határozata közlésétől számított 15 nap a

Fbt. életbelépéséig még nem telt le, az ilyen határozat felülvizsgálását a Fbt. 14. §-a alapján 1929. évi január hó 15. napjáig bezárólag lehet az OFB. elnöki tanácsához intézett pánasszal szorgalmazni.

Az OFB. elnöki tanácsa az 1928. december hó 31-ig az elnök által elnöki tanács elé utalt ügyeket, amennyiben azokat a Fbt. életbelépéig még nem intézte el, a Fbt. életbelépése után eddigi hatáskörében, érdemben azonban a Fbt. rendelkezéseinek alkalmazásával intézi el.

XII. Záró rendelkezések.

56. §. Ez a rendelet 1929. évi január hó 1-én lép életbe. Életbelépésével a 60.000/1921. F. M. és az 5.500/1924. M. E. számú rendeleteknek ezzel a rendelettel ellenkező szabályai hatályukat veszítik. A rendelet a vagyonváltásföldekre vonatkozó külön szabályok hatályát nem érinti.

57. §. A Fbt. 3. §-ának első, negyedik és ötödik bekezdései, valamint 4. §-a alapján az ellenérték kiszámítására irányadó részletes szabályokat, továbbá a Fbt. 10. és 16. §-ainak végrehajtásához szükséges részletes szabályokat a pénzügyminiszter, — a Fbt. végrehajtásához szükséges telekkönyvi szabályokat és az OFB. ügyviteli szabályait az igazságügyminiszter külön rendeletekkel állapítják meg.

A m. kir. igazságügyminiszternek 75.201/1928. I. M. számú rendelete

a földbirtokrendezés befejezése végett szükséges rendelkezésekről szóló 1928: XLI. törvénycikk végrehajtásához szükséges telekkönyvi szabályok tárgyában.

A rendelet 1928. évi december hó 28-án kelt és a Budapesti Közlöny 1928. december 30-iki számában jelent meg. — Életbelépett 1929. január hó 1-én.

A földbirtokrendezés befejezése végett szükséges rendelkezésekről szóló 1928: XLI. törvénycikk (Fbt.) végrehajtásához szükséges telekkönyvi szabályokat a Fbt. 17. §-ában kapott felhatalmazás alapján a következőkben állapítom meg:¹⁰⁾

¹⁰⁾ V. ö. az 1928. évi XLI. t.-c. 9. §-ának rendelkezéseivel.

Azokban a megváltási ügyekben, amelyekben a megváltási eljárást a 2. §. utolsóelőtti bekezdése értelmében befejezettnek kell tekinteni, ennek telekkönyvi feljegyzése iránt az Országos Földbirtokrendező Bíróság hivatalból intézkedik.

Megváltás esetében a telekkönyvi hatóság az Országos Földbirtokrendező Bíróság ítélete, a kiosztásról készült hitelesített műszaki munkálat vagy az Országos Földbirtokrendező Bíróság egyéb rendelkezése alapján a megváltott ingatlanrész utjonnan nyitott telekkönyvi betétbe (telekjegyzőkönyvbe) minden külön megkeresés nélkül is, a bejegyzett szénjogok átvitelével, de egyébként tehermentesen lejegyzi. A lejegyzett ingatlanokat a